

A Helyi Akciócsoport neve

Veszprém Az Élhető Város Helyi Közösség

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

2016. július

módosítva: 2018. augusztus

módosítva: 2021 november

1 Tartalom

Vezetői összefoglaló	4
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	6
2. A Helyi Községi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
2.1 Földrajzi/társadalmi/gazdasági koherencia, közös jellemzők	9
2.2 Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek	11
2.3 Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter	12
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	12
3.1 Helyzetfeltárás.....	12
3.2 Tervi előzmények.....	20
3.3 SWOT	25
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	26
4. Jövőkép.....	29
5. Célhierarchia.....	29
6. Cselekvési terv	32
6.1 Beavatkozási területek	32
6.2 Együttműködések.....	63
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	63
6.4 Kommunikációs terv	70
6.5 Monitoring és értékelési terv	72
6.6 Horizontális célok	75
6.7 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása.....	76
7. Indikatív pénzügyi terv	78

Vezetői összefoglaló

Veszprém Megyei Jogú Város közösségei örömmel fogadták, hogy megnyílik számunkra is a közösségvezérelt helyi fejlesztések (CLLD) eszköz, melyet kiváló kulturális és helyi közösségépítési, közösségfejlesztési és kapcsolódó helyi gazdaságfejlesztési lehetőségnek tartanak.

Ezt támasztja alá, hogy a vonatkozó felhívás és a széleskörű tájékoztatás és meghívás alapján Veszprémben egy széles körű, **24 tagot számláló „Veszprém az Élhető Város Helyi Közösség”** (Helyi Akciócsoport, HACS) alakult meg, melyben az egyes szférák kiegyensúlyozott jelenlétén túl elmondható, hogy **a számos szervezet sokféle elv vagy működési terület szerint szerveződött közösségeket képvisel**, azaz színességével nagymértékben reprezentálja a helyi társadalmat és közösségeit.

A HACS a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiát a TOP-7.1.1-16 „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a városi helyi stratégiákhoz kapcsolódva” c. felhívás és útmutatók alapján készítette el közösségi tervezési módszertant alkalmazva. **A HACS tagjai munkacsoportokat alakítottak, előbb tematikus, majd területi logika mentén**, mivel szükségesnek látszott megvizsgálni, hogy a tematikus vizsgálatok eredményeképpen kirajzolódó beavatkozások melyik városrészek melyik potenciálisan alkalmas közösségi terein tudnak a leghatékonyabban és leghatásosabban megvalósulni, figyelembe véve a projekt illeszkedéseket, szinergikus hatásokat. A munkacsoporti eredményekbe egyúttal a szélesebb közösségek álláspontja is becsatornázásra került azzal, hogy a HACS tagok képviselték és beépítették a hasonló területen működő szervezetek véleményét, továbbá közvetlenül a munkaszervezet felé, illetve lakossági fórum keretében is lehetőség volt vélemények, álláspontok megtételére, érdekek közvetítésére.

A közösségi tervezés során egyértelművé vált és rögzítésre került, hogy Veszprém esetében – a sajátos településtörténeti, településszerkezeti és meglévő társadalmi-közösségi szempontokat és fejlesztési lehetőségeket figyelembe véve indokolt **a teljes településterület egységes akcióterületként való kezelése.**

Az **akcióterület lakossága 2021. jan. 1-én 58 153 fő**, mely alapján a **HACS Stratégiájának megvalósítására 1.500.000.000 Ft-ra pályázott és 750.000.000 Ft támogatási összeget nyert el.**

A Stratégiaalkotás első lépéseként megtörtént Veszprém **társadalmi-gazdasági jellemzőinek** feltárása és értékelése alapján összeállt a **SWOT mátrix** és azonosításra került a **szükségletek köre:**

- alkalmas közösségi terek rendszerének kiépítése
- közösségi aktivitás és közösségek közötti kapcsolatok fejlesztése
- környezeti kultúra beágyazottságának erősítése
- egészségkultúra javítása
- helyi identitás, városi büszkeség, Veszprém-tudat erősítése

Az elemzés eredményei alapján került meghatározásra a **Stratégia jövőképe:**

Veszprémben aktív, kezdeményező, innovatívan együttműködő, veszprémi identitásukra büszke, környezet- és egészségtudatos közösségek alkotják a helyi társadalmat, mely vonzó a város iránt érdeklődők számára és stabil pillére a helyi gazdaságnak.

A kultúra- és közösségfejlesztés területén megfogalmazott **jövőkép az ITS „Veszprém az élhető város” stratégiai keretrendszerébe illeszkedik**, az ITS teljesüléséhez járul hozzá a kultúra- és közösségfejlesztés területén.

A jövőkép strukturált célrendszer teljesítésével valósítható meg. A Stratégia átfogó célja **aktív és együttműködő, erős helyi kötődésű közösségek rendszerének megteremtése Veszprémben**.

Az átfogó cél teljesülését az alábbi **specifikus célok**on keresztül kívánjuk elérni:

1. *Többfunkciójú kulturális és közösségi terek városi rendszerének kialakítása*
2. *Erős veszprémi identitás és kötődés kialakítása a helyi örökség, hagyományok ápolásán és a kulturális kínálat erősítésén keresztül*
3. *Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése*
4. *Közösségi szemléletformálás révén környezet- és egészségtudatossá váló helyi társadalom*

A specifikus célok megvalósulását a következő **beavatkozási irányok (prioritások)** támogatják:

- I. *Közösségi terek funkcióbővítő minőségi és mennyiségi fejlesztése, átalakítása, bővítése*
- II. *Helyi identitást erősítő, helyi örökség és hagyományok ápolásán és bemutatásán alapuló tevékenységek*
- III. *Környezeti kultúrát, környezettudatosságot és ezzel összefüggő közösségfejlesztést erősítő beavatkozások*
- IV. *Egészségkultúrát, egészségtudatosságot és ezzel összefüggő közösségfejlesztést erősítő beavatkozások*
- V. *Közösségek aktivitását, együttműködését, összekapcsolódását erősítő beavatkozások*
- VI. *Kulturális-művészeti kínálat minőségi és mennyiségi bővítését célzó tevékenységek*

Az egyes beavatkozási irányokhoz **9 konkrét intézkedés (művelet)** tartozik, melyek közül egy a **kulcsprojekthez** kapcsolódik, a többi a leendő **helyi felhívások** alapját képezi.

A Stratégiában meghatározott **integrált kulcsprojekt**, mint a város egyik legfontosabb kultúrával átszőtt területére tervezett fejlesztés a kultúra és közösségfejlesztés együttesének egyedi karakterét adja, amelyre - a HKFS keretében és annak megvalósítását követően hosszú távon is - további közösségfejlesztő, közösségszervező programok építhetők, így a fejlesztést a helyi közösség a HKFS vezérfonalaként, kulcsprojektjeként értelmezi.

A kulcsprojekt keretében a belvárosi Kálvária-domb és környezete kulturális és közösségi fejlesztése valósulhat meg, mely az ITS „Kulturális negyed” koncepciójához illeszkedik, az ott megfogalmazott fejlesztési igény egy részét alkotja.

A Stratégia többféle – innovatív - intézkedéssel és szabályozással támogatja a helyi közösségek átlagosan alacsony szintű aktivitásának, kezdeményező képességének és együttműködésének erősítését, továbbá a kulturális-művészeti kínálat minőségi és mennyiségi fejlesztését, valamint mindezekkel összefüggésben a helyi gazdaság erősödését különösen a helyi adottságokra és örökségekre alapuló kisgazdasági, kisüzemi szinten.

A Stratégia hatékony és hatásos megvalósítása érdekében nélkülözhetetlen a HACS szakmailag megfelelő munkaszervezeti kapacitásának és aktivitásának megléte. A munkaszervezeti feladatokat a

széles körű városfejlesztési tapasztalattal bíró Pro Veszprém Nonprofit Kft. fogja ellátni, amely a célcsoportok, potenciális kedvezményezettek irányában intenzív tájékoztatási, marketingkommunikációs, animációs, projektgenerálási – és fejlesztési szolgáltatást nyújt. A munkaszervezeti működési költségek a teljes költségvetésbe átgondoltan beépítésre kerültek.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

1. Tervezési folyamat átláthatósága, tájékoztatás, nyitottság, párbeszéd

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, valamint a Pro Veszprém NP Kft. felhívással élt a városban székhellyel rendelkező civil szervezetek, vállalkozások és intézmények felé, kultúra- és közösségfejlesztést célzó helyi fejlesztési stratégia kidolgozásának majd megvalósításának érdekében, Helyi Akciócsoport létrehozására. Az ülés bárki számára látogatható volt, ahogy a később létrejött Helyi Akciócsoport mindegyik ülése. A tájékoztató ülést követően végül 24 szervezet részvételével alakult meg a helyi közösség, mely Veszprém Az Élhető Város elnevezést választotta. Mindegyik ülés alkalmával elhangzott, hogy folyamatosan be lehet kapcsolódni a tervezési folyamatba, így több – nem tag - szervezet is jelentkezett, s vett részt az alkotómunkában, ezzel segítve a minél szélesebb körű együttgondolkodást.

A lakosság tájékoztatása a Veszprém TV által működtetett képűjság; a Veszprémi7Nap ingyenesen hozzáférhető, minden háztartásba eljutó heti újság; Napló megyei napilap, valamint a hivatalos városi honlap útján zajlott. Amennyiben stratégiánk támogatottá válik, a nyilvánosság biztosítására használt kommunikációs eszközök sora saját honlap működtetésével fog kiegészülni.

A helyi közösség tagjai ugyancsak elősegítették, hogy széleskörű tájékoztatás valósulhasson meg, partnereik megkeresésével. A párbeszéd megteremtésére lakossági fórumot szerveztünk, ahol a formálódó stratégia elemeit ismerhette meg a hallgatóság, egyúttal megtehetette észrevételeit, melyek beépítésre kerültek. A folyamatos kapcsolattartás feladatát a Pro Veszprém NP Kft., mint a helyi közösség munkaszervezete látja el; személyes, telefonos információszolgáltatás, elektronikus levelezés (meghívók, dokumentumok, adatok) formájában.

2. Érintettek megszólítása, közös munka

A helyi közösség formálódásával, megalakításával párhuzamosan már körvonalazódott tematikus munkacsoportok létrehozásának igénye. Ez alapján a helyi viszonyokra vonatkoztatva környezettel és gazdasággal, társadalommal és közösségfejlesztéssel, valamint kulturális élettel foglalkozó munkacsoport jött létre. Koordináló csoport létrehozása is szükségesnek bizonyult; az összekötő, koordináló feladatokat ellátó munkaszervezet, a városi önkormányzat felelős képviselője, az AGÓRA Veszprém Városi Művelődési Központ képviselője, valamint a Kukkantó Baráti Kör Egyesület képviselője részvételével.

3. Tervezésben résztvevők

Elsősorban a helyi közösség tagjai vettek részt a stratégia tervezésben, különböző munkacsoportok formájában, kezdetben tematikusan szerveződve, majd a különböző témák áttekintése után területi alapú megközelítést alkalmazva. A munkacsoportok összetétele a tagok szakértelmére, tapasztalataira támaszkodva került kialakításra, továbbá a szektorok

megoszlását figyelembe véve. A területi alapú munkacsoporti szerveződés szükségessége a tematikus csoportok munkájának előrehaladtával mutatkozott meg. A városban több olyan terület van, ahol beavatkozásra van szükség annak érdekében, hogy a közösségek formálódását, összefogását elősegítsük. Így a következő területekre lebontott munkacsoportok tevékenysége nyomán konkretizáltuk az intézkedéseket, beavatkozásokat:

- Kálvária-domb / Deák F. u.: Életerő Egyesület, Csalán Környezet-és Természetvédő Egyesület, Jógaterápia Kft., VKSZ Zrt., AGÓRA Veszprém Városi Művelődési Központ, Kabóca Bábszínház és Gyermekek Közművelődési Intézmény, Életerő Egyesület, Életet Segítő Alapítvány, Mozdulat és képzelet Kft., Veszprém Megyei Civil Hálózatért Egyesület, Veszprémi Családsegítő Gyermekekért Integrált Intézmény, Laczkó Dezső Múzeum, Kör Alapítvány, Piki Kids Nonprofit Kft., Mozgássérültek Aktív Egyesülete, Veszprémi Turisztikai Nonprofit Kft.
- Barátság park: Csalán Környezet-és Természetvédő Egyesület, Jógaterápia Kft., VKSZ Zrt., AGÓRA Veszprém Városi Művelődési Központ, Kabóca Bábszínház és Gyermekek Közművelődési Intézmény, Életerő Egyesület, Életet Segítő Alapítvány, Mozdulat és képzelet Kft., Veszprémi Családsegítő Gyermekekért Integrált Intézmény
- Veszprém Agóra: Csalán Környezet-és Természetvédő Egyesület, Jógaterápia Kft., VKSZ Zrt., AGÓRA Veszprém Városi Művelődési Központ, Kukkantó Baráti Kör Egyesület, Kabóca Bábszínház és Gyermekek Közművelődési Intézmény
- Kálvin J. park: Csalán Környezet-és Természetvédő Egyesület, Jógaterápia Kft., VKSZ Zrt., AGÓRA Veszprém Városi Művelődési Központ, Kukkantó Baráti Kör Egyesület, Kabóca Bábszínház és Gyermekek Közművelődési Intézmény, Életerő Egyesület
- Patak tér / Kolostorok és kertek:
- Gulya-domb: Csalán Környezet-és Természetvédő Egyesület, VKSZ Zrt., AGÓRA Veszprém Városi Művelődési Központ, Kabóca Bábszínház és Gyermekek Közművelődési Intézmény, Mozdulat és képzelet Kft., Mozgássérültek Aktív Egyesülete, Kálomis Bt., DC Capital Kft., Kukkantó Baráti Kör Egyesület, Pannon Egyetem
- Cholnoky lakótelep: Csalán Környezet-és Természetvédő Egyesület, VKSZ Zrt., Mozgássérültek Aktív Egyesülete, Mozdulat és képzelet Kft., DC Capital Kft., Gyulafirátótért Közhasznú Egyesület

A munkacsoportok munkájába adott esetben a tagok partnerei is bekapcsolódtak, illetve általuk elérhetővé váltak olyan csoportok is, melyek nem feltétlenül szólíthatók meg a nyilvánosság jól bevált eszközeivel. A feltáró tevékenységet külső szakértő is segítette, szakterületi rálátása nyomán árnyalhatóvá váltak az azonosított problémák. Mélyinterjúk készítésével ugyancsak sikerült bizonyos, kevésbé ismert területek (pl.: civil szervezetek problémái) feltérképezése.

Fontos segítséget jelentett, hogy a városrészek önkormányzati képviselői is bekapcsolódtak a munkába, az általuk képviselt területen (lakossági észrevételek alapján) összegyűlt tapasztalatok, hiányosságok becsatornázásával, illetve a lehetséges megoldások kidolgozásával.

A tervezést koordináló munkaszervezet meglévő projektmenedzsment-tapasztalatai nagyban hozzájárultak a tervezési folyamat eredményességéhez.

A veszprémi Polgármesteri Hivatal – mint a konzorciumvezető hivatala - folyamatos segítséget nyújtott a tervezés során; egyeztetés, adatszolgáltatás, helyszín, különböző, korábban elkészült programok, fejlesztési koncepciók, stratégiák hozzáféréseinek és felhasználásának biztosításával.

4. Eredmények, megállapítások, javaslatok

A stratégiakészítés folyamatának elsődleges eredménye a helyi problémák feltárása, azonosítása, majd az átfogó célok meghatározása, széleskörű bevonás által. Ezen túlmenően a szükségletek, igények, lehetőségek beazonosítása, és az ezek kezelésére, kihasználására érkezett számtalan megoldási javaslat. A projektjavaslatok a kiküldött sablon szerint érkeztek be, ezek összegyűjtését, összegzését, pontosítását a Pro Veszprém NP Kft. végezte. A projektötletek képezik az alapját a meghatározott intézkedéseknek, s ez alapján a beavatkozási területeknek.

5. Részvételt alátámasztó események

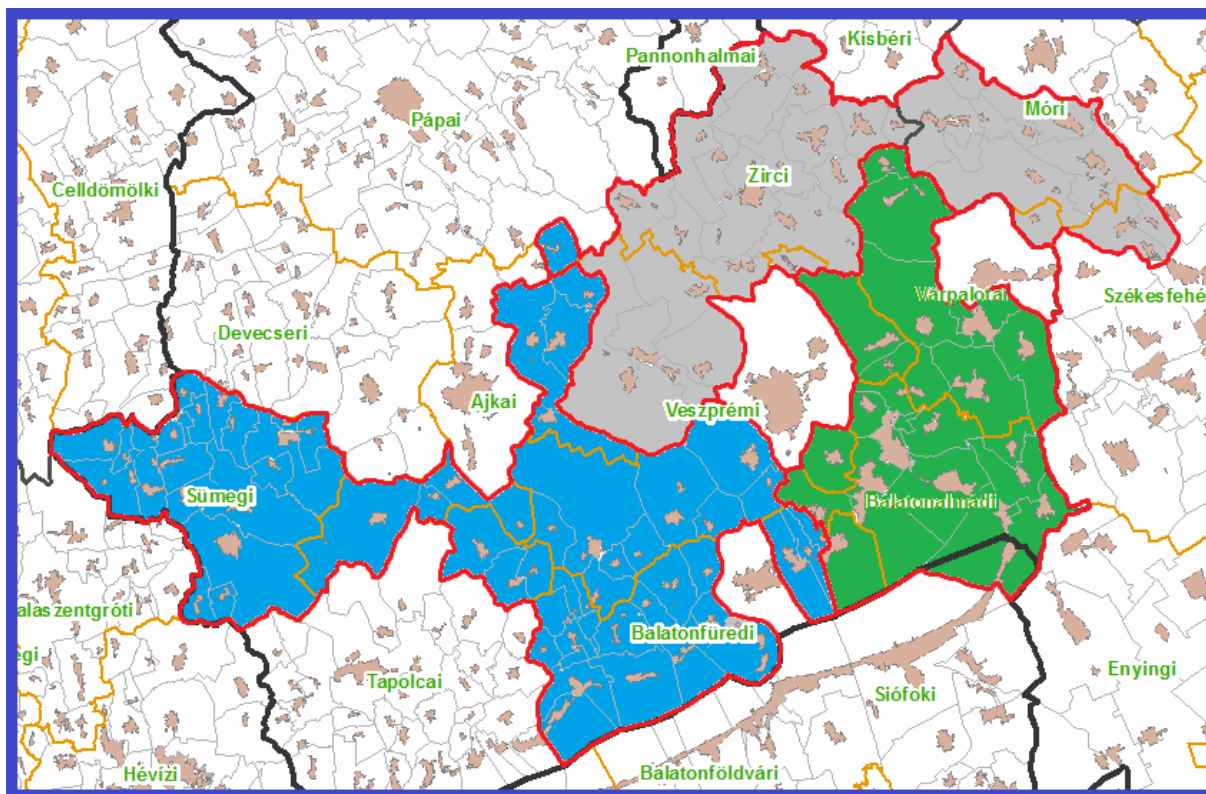
Esemény megnevezése	Helyszíne	Időpontja	Résztevők létszáma	Eredmény
Helyi közösség első egyeztető megbeszélése	Veszprém, Városháza – Kis Házasságkötő terem	2016.05.09. 16 óra	42 fő	Helyi közösség megalakulása.
Helyi közösség alakuló ülése	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.05.23. 16 óra	36 fő	Helyi közösség megalakulásának megállapítása.
Munkacsoporti megbeszélés (környezet és gazdaság, társadalom és közösségfejlesztés, kulturális élet)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.05.23. 17 óra		Helyzetfeltárás elindítása, problémák körvonalazása.
Helyi közösség ülése	Veszprém, Városháza, Kossuth terem	2016.06.08. 14 óra	36 fő	HKFS elkészítéséhez szükséges irányvonalak meghatározása.
Munkacsoporti megbeszélés (környezet és gazdaság, társadalom és közösségfejlesztés, kulturális élet)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.08. 16 óra		Problémák azonosítása, területi munkacsoportok kialakítása.
Munkacsoporti megbeszélés (Kálvária-domb / Deák F. u)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.16. 13 óra	25 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.
Munkacsoporti megbeszélés (Barátság park)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.16. 14.30 óra	14 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.
Munkacsoporti megbeszélés (Veszprém Agóra)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.16. 15 óra	14 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.
Munkacsoporti megbeszélés (Kálvin J. park)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.16. 15.30 óra	10 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.

Munkacsoporti megbeszélés (Patak tér-Kolostorok és Kertek)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.17. 11 óra	20 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.
Munkacsoporti megbeszélés (Gulyadomb)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.17. 12 óra	19 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.
Munkacsoporti megbeszélés (Cholnoky lakótelep)	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.17. 12.30 óra	14 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.
Lakossági fórum	Veszprém, Városháza, Kossuth terem	2016.06.23. 16 óra	17 fő	Beavatkozási lehetőségek azonosítása.
Helyi közösség ülése	Veszprém, Városháza, Komjáthy terem	2016.06.29. 16 óra	25 fő	Konzorcium vezetésének megválasztása

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

2.1 Földrajzi/társadalmi/gazdasági koherencia, közös jellemzők

A Stratégia megvalósítási akcióterülete a Veszprém az Élhető Város Helyi Közösség (Helyi Akciócsoport) döntése alapján Veszprém város teljes közigazgatási területét lefedi. Az akcióterület kapcsán nem merül fel átfedés más LEADER-HFS által lefedett területtel, melyet igazol az 1. sz. térkép is, mely bemutatja a szomszédos LEADER akcióterületek határait települési közigazgatási határos, járashatárokat is feltüntető térképen.

1. sz. térkép: A Veszprém környéki LEADER akcióterületek

Veszprém Megyei Jogú Város és egyúttal a Stratégia akcióterületének lakónépessége a KSH 2021. évi Helységnévkönyve alapján 58 153 fő.

Az akcióterület erős koherenciával jellemezhető, mely az alábbiak szerint igazolható.

Veszprém települési struktúrája – más megyei jogú várossal történő összehasonlítás alapján – viszonylag kompakt, a város törzsterületéhez, a történelmi mag körül kialakult egybefüggő városi településszövethoz térszerkezetileg különálló lakóterületi egységként Gyulafirátót és Kádárt, mint egykori önálló falvak, továbbá az egyaránt kis méretű és lakosságú Szabadságpuszt, Jutaspuszt és Csererdő kapcsolódik.

Ezek közül Kádárt, Jutaspuszt és Csererdő a városi törzsterület – elsősorban gazdasági és intézményi funkciójú - terjeszkedése miatt település-földrajzilag egyre inkább a törzsterületi struktúra részévé válik sajátos entitású lakóterületként.

A teljes belterület geomorfológiailag azonos térszínen, a Veszprémi-fennsíkron helyezkedik el, a városnak nincs olyan lakóterülete (közössége), mely természetföldrajzi okokból különülne el határozottan és lenne emiatt nehezen elérhető.

Valamennyi – így utóbb jelzett – városrészek esetében is elmondható, hogy erős társadalmi-gazdasági kapcsolatokkal kötődnek a város további – elsősorban törzsterületi - részeihez, illetve egészéhez. Magas a korreláció a törzsterületre koncentrálódó gazdasági tevékenységek és a topográfiailag részben vagy egészben elkülönülő városrészek lakóinak munkahelyei között. Ugyanez igaz a szolgáltatások nyújtása és igénybevétele tekintetében is. A hétköznapi intenzív

kapcsolati háló a szabadidős tevékenységekben is megmutatkozik: az erős veszprémi kulturális jellegű rendezvénykínálat intenzív látogatói körébe a teljes város közönsége beletartozik. Mindezt erősíti a könnyű elérhetőség és megközelíthetőség: a kis távolságok és a fejlett tömegközlekedés.

Az erős szálakkal összefűződő települési térstruktúra tette és teszi lehetővé a város valamennyi lakóközösségében a „veszprémiség” tudatának kialakulását, jelenlétét és erősödését.

Mindazonáltal a közösségi aktivitás városrészi, de főleg városrészek közötti relációban az alapokhoz és lehetőségekhez képest gyenge, intenzitásának erősítése különösen a térszerkezeti elkülönülő városrészek, kisebb lélekszámú közösségek számára járhat erős közösség-, település- és gazdaságfejlesztési addicionális hatásokkal.

2.2 Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek

A helyi közösségek korábbi együttműködése meglehetősen hektikus és összességében a lehetőségekhez képest gyengébb volt. Rövid ideig működött megfelelően a Civil Kerekasztal, és az egyes városrészi közösségek szervezetei is csak eseti fellángolásként törekedtek arra, hogy más közösségekkel, azok szervezeteivel kapcsolatba kerüljenek, közös programokban, projektekben gondolkodjanak, vagy egyáltalán csak megmutassák magukat. Ennek a trendnek egyaránt oka az aktív civilek számának és lelkesedésének csökkenése és a forráshiány.

Az együttműködési attitűdök alakulásának szempontjából fontos mérföldkövet jelentett a város-rehabilitációs projektek 2011-2015. közötti megvalósulása. A három, kötelezően konzorciális formában végrehajtandó kiemelt projektben mindösszesen 41 konzorciumi partner működött együtt, és a projektek keretében megszervezett és lebonyolított 70 db ún. „soft” program is számtalan civil szervezet és KKV együttműködését feltételezte.

2.1 Erőforrások rendelkezésre állása

Az Akcióterület minden szempontból elegendő kritikus tömeget, erőforrást biztosít ahhoz, hogy Stratégiánk megvalósítható legyen, valamint a kívánt közvetlen, szinergikus, illetve multiplikátor hatásokkal járjon. A veszprémi közösségben igen nagyszámú, különböző jogi, gazdálkodási struktúrájú szervezet működik (a különböző méretű és profilú vállalkozásoktól a civil szervezetekig), amelyek révén önmagában is biztosítható, hogy a tervezett intézkedések keretében kiírásra kerülő pályázati felhívásokra megfelelő számú és minőségű, egymással valódi versenyben álló projektjavaslat érkezzen. Számos szervezetnek fontos és széleskörű tapasztalatai vannak már a különböző városi integrált fejlesztési projektek megvalósításában való közreműködésből, továbbá a munkaszervezet is erősíteni fogja a résztvevői kompetenciákat és kapacitásokat különböző támogatói szolgáltatások révén.

Az Akcióterület fizikai erőforrásai is jelentősek. Az elmúlt évek fejlesztéseiben az adott pályázat tekintetében szóba jöhető városrészekben több közösségi tér fejlesztésére, megújítására sor került, azonban a kulturális és közösségi szempontból jól használható, illetve intenzíven hasznosított tereket illetően mind a mennyiségi, mind a térbeli és funkcióbeli eloszlás tekintetében még jelentős hiányosságok, szükségletek látszanak. Az ezirányú fejlesztések alapját jelentő alulhasznosított, illetve funkciószegény városi terek jó városi eloszlásban nagy számban állnak rendelkezésre, melyeket a stratégiaalkotó közösség számba is vett.

A Stratégia megvalósítható a megpályázható forrásokból, és a működtetésre fordítható maximum 15 %-nyi forrás is biztosítja a tervezett és szükséges személyi, animációs és dologi jellegű költségek fedezetét.

2.3 Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter

Az Akcióterület közepes mérete több szempontból is lehetővé teszi a helyi személyes interakciókat.

A kultúra és közösségépítés területén aktív veszprémi szervezetek között nagyfokú a személyes ismeretség, kapcsolat. Az Akcióterület nem túl nagy mérete lehetővé teszi, hogy ez a létező kapcsolati háló tovább erősödjön és reálisan egy teljes városra kiterjedő erős hálót alkosson.

A meglévő és erősítendő kapcsolatrendszer lehetővé teszi, hogy az egyes megvalósítandó projektek összehangolhatóak, koordinálhatóak legyenek, a fejlesztéseket, programokat megvalósítani tervező szervezetek projektötleteiket integrált, komplex, konzorciumban megvalósítandó projektjavaslatokká formálják.

A Helyi Akciócsoport összetétele kedvező, mert a tagszervezetek jelentős része egyúttal egy-egy területi közösséget, speciális társadalmi csoportot vagy a helyi társadalom szempontjából fontos szakterületet képvisel. A HACS összetételének ilyen irányú alakulása kifejezetten kedvező és ösztönzött cél volt annak érdekében, hogy a speciális küldetéssel rendelkező tagszervezetek becsatornázzák a stratégiaalkotásba szakterületük további szervezeteinek és az érintett lakosságnak a stratégia alaptematikájával kapcsolatos elképzeléseit, fejlesztési javaslatait. Ezeket a meglévő és tovább erősítendő kapcsolatrendszereket a Stratégia megvalósításában is folyamatosan hasznosítani kívánjuk.

A Stratégia megvalósítása folyamán a Helyi Akciócsoport munkaszervezete CLLD ügyfélszolgálati irodát fog üzemeltetni, ahol a szakemberek a helyi folyamatos párbeszéd jegyében közvetlenül és közvetetten (helyi nyomtatott és elektronikus felületeken) szakmai információ- és segítségnyújtást biztosítanak, fórumokat, tájékoztatókat, képzéseket szerveznek.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

3.1.1 Térszerkezet specifikumai

Veszprém több, egymástól mind természet- mind társadalomföldrajzi szempontból markánsan eltérő jellegű tájegység találkozási sávjában alakult ki, ott, ahol az egyes tájakat feltáró, történelmileg is fontos utak a Veszprémi-fennsíkon, azon belül a Séd helyenként szakadékos völgye fölé kiugró sasbérc, a Várhegy déli előterében találkoztak.

Veszprém városszerkezetének történelmi alakulását elsősorban ezek a sugárirányban befutó utak határozták meg, ezek mentén és ezekhez igazodva alakult ki a város sugárutas-körgyűrűs szerkezete. A sugárutakat három gyűrű köti össze, a külső – teljes – körgyűrűt déli elkerülő út (8-as főközlekedési út) és az északi elkerülő utak alkotják, a belső – nem teljes – útgyűrű a Haszkovó út – Cholnoky utca –

Stadion utca – Kiskőrösi utca vonalán fut, míg a legbelső gyűrűt a Várhegy alatt közvetlenül kialakult utak vonala adja.

A város szerkezetét alapvetően befolyásolják a geomorfológiai adottságok is. Elsősorban a Séd völgye - kis mértékben és helyenként a mellékvölgyei is – a várostestet erőteljesen tagolják, városrészekre választják. A Séd völgye megtöri a körgyűrűs városszerkezetet is, akadályt képez egyes városrészek közötti közlekedési kapcsolatok szempontjából.

Veszprém további városszerkezeti elemei a település-földrajzi értelemben különálló – de egyes esetekben a törzsterülettel összeépülőben lévő - városrészek, melyek azonban társadalmi-gazdasági szempontból Veszprém város részét képezik. Ezek egy része egykori önálló község (Gyulafirátót, Kádárta).

A városszerkezet alakulását meghatározó, fentiekben jelzett térszervező elemek jól elkülöníthető városrészeket jelölnek ki, melyek közül a nagyobbaknak (Jutasi úti lakótelep, Cholnoky-lakótelep) is legfeljebb csak részlegesen kialakult, de potenciálisan jelentős közösségi terei, centrumai vannak.

Különleges a Belváros helyzete, ahol a történelmi fejlődés eredményeképpen tulajdonképpen három, egymástól struktúrájában és jellegében eltérő, működő vagy potenciális központi tér jelölhető ki: a Vár és szűkebb környezete, a sétálóutca (Kossuth utca) térsége, valamint a Színházkert és a Kálvária-domb környezetének egysége. Ezek közül a sétálóutca térségének a helyi adottságokhoz illeszkedő funkcióbővítő megújítására a közelmúltban sor került, a Színházkert átalakítása pedig a közeljövőben kezdődik a tervek szerint.

A Színházkerthez szervesen kapcsolódik a Kálvária-domb – Erzsébet-sétány és környezete, mely kulturális (településtörténeti, építészeti, néprajzi, kulturális intézményi) szempontból értékes, és közösségi célra potenciálisan kiválóan alkalmas közterület, azonban jelenlegi állapotában ez a potenciál teljességgel hasznosíthatatlan.

A Várhegy alatt meghúzódó, pontszerűen leromlott műszaki állapotú, elhanyagolt képet mutató, gyakorlatilag funkció nélküli terek adottságaik alapján megfelelő fejlesztéssel sokféle közösségi és/vagy gazdasági jellegű funkciót képesek befogadni.

3.1.2 Környezeti adottságok

Veszprém az Észak-Dunántúl szívében, a Bakony és a Balaton közelségében található. A Séd-völgye által feltagolt hét dombon, s a köztük lévő völgyekben kialakult település. Hazánk legmagasabban fekvő megyeszékhelye egyedülálló természeti és épített örökséggel rendelkezik, különleges városképe elhelyezkedésének, a városon beüli 30-60 méteres szintkülönbségnek köszönhető.

A legjellegzetesebb műemléki látványt a Vár javarészt barokk épület-együttese adja. A Séd patak fölé benyúló sziklaszirtre épült középkori erődítés eredetileg a Szent-Mihály székesegyház védelmét szolgálta, melynek alapítása Gizella királyné nevéhez fűződik. A végvári szerep megszűnésével az egyházi jelleg maradt domináns. Püspöki székhely lévén kiemelkedő fontosságú épület a Várban az Érseki Palota. A Várban található továbbá a város egyik jelképének számító Tűztorony, a maga 48 méteres magasságával. Másik különleges és jelképnek tartott épített örökségünk az 1938-ban elkészült Szent István Völgyhíd, 50 méteres magasságban.

A városmag másik legjelentősebb tájképi eleme a Kálvária-domb és környezete (Szent Miklós-szeg), amely a középkorban működő templom és vaskohó maradványok tanúsága szerint központi funkciókat töltött be, majd a 18. században a város újjáépítése idején, mind a püspökség uradalmi központja és távolsági szekérforgalmi állomás regnált. A jelenkori Veszprém életében, már a régi korok emlékeit sem őrizzük megfelelő módon a területtel kapcsolatosan. Régi-korok értékeinek bemutatása és ehhez, illetve a helyszínen működő intézmények profiljához kapcsolódó új funkciók telepítésével a helyi identitástudat erősítése-mellett területi rehabilitáció valósulhat meg.

A Séd szurdokos völgye mentén számos középkori emlékre bukkanhatunk. Szintén Gizella királyné nevéhez fűződik a Veszprém-völgyi görög apácakolostor létrehozása, mely a város legrégebbi épületegyüttese. Ezen kívül történelmi szempontból ugyancsak jelentős helyszínnek tekinthető a nemrégiben felújított Szent Katalin domonkosrendi zárda maradványa (más néven Margit-romok), ahol IV. Béla lánya, Szent Margit nevelkedett hat esztendőn át.

A Séd vonalán található Betekints-völgyben, Szerelem-szigeten – ahol régen vízimalmok működtek -, a vár alatti egykori püspökségi területeket is magában foglaló „zöld folyosón” mindmáig megőrződött valami a természetes környezetből. A történelem és a természet itt kéz a kézben jár. Ennek felerősítése és tudatosítása továbbra is kiemelt feladat.

Ezen kívül fontos volna történelmi vonatkozásban - fentiekre tekintettel - összekapcsolni a városhoz 1984-ben hozzászolgált Gyulafirátót településrész 13. századból származó premontrei prépostságának romjait. Ez az emlék kevésbé ismert a városlakók számára, jelentősége ugyanakkor vitathatatlan.

A város zöldterületekkel jól ellátott, ezek eloszlása a városszerkezetet tekintve arányosnak mondható. A zöldfelületek közel fele közhasználatban van, másik felük magántulajdonban. Elmondható, hogy a lakótelepeken található pihenő területek állapota nem tudja maradéktalanul kielégíteni a vele szemben támasztott igényeket, részben az elvárások átalakulása, részben a zöldfelületi létesítmények elhasználódása miatt. Egységes megújításuk, új tartalommal, funkcióval való megtöltésük az egészséges életmód, és a szabadidő szabadterben való eltöltése szempontjából fontos volna. Ezek a helyszínek átgondolt fejlesztéssel ismét a közösségi találkozó, események helyszínei lehetnének. A legsürgetőbb beavatkozás a város legsűrűbben lakott részein, a Jutasi úti lakótelepen és a Cholnoky városrészben, a második legnagyobb lakóterület felületein indokolt. Rekreációra jól használható a nemrégiben felújított Séd-völgye és Kálvin János park, ugyanakkor ez utóbbiak megújítása szükségeltetik. Funkcióbővítő újragondolásra vár a Barátság park, továbbá a belvárosban található Erzsébet sétány. Kevésbé jól ellátottnak számít, a gyulafirátóti Kálvária és környéke is.

Jelentős zöldfelület a város határában található Gulya-domb, mely kiránduló-, pihenőerdő lévén különösen kedvelt a városlakók körében. A területet a Verga Zrt. gondozza, azonban együttműködésükkel itt is nagy szükség volna a rekreációs funkciók további bővítésére.

3.1.3 Kulturális erőforrások

Veszprém városát gazdag és sokoldalú kulturális élet jellemzi, kulturális arculata az államalapítás idejétől egészen napjainkig alakul, fejlődik. A város kulturális élete jelentősen meghatározza lakóinak életminőségét, identitástudatát, kötődését, ezért fókuszba helyezése elengedhetetlen, többek közt a fiatalok elvándorlásának csökkentése érdekében is.

Megállapítható, hogy a kultúra területén jelentős változás indult el, az átrendeződés, intézmények, szervezetek újrapozicionálása jelenleg is zajlik. Felerősödött a civil szerveződés, tevékenyebbé váltak a

kisebbségi/nemzetiségi önkormányzatok, valamint mennyiségileg és minőségileg is gyarapodott az amatőr művészeti tevékenység. Érzékelhetően növekedett a város tradíciója, kulturális rendezvényei és környezete iránt a helyi, az országos és a külföldi érdeklődés. Ez a pozitív fejlődés sarkallja a várost arra, hogy megpályázza 2023-as Európa Kulturális Fővárosa címet.

Veszprémben jelenleg 2 múzeum és 8 kiállítótér található, ezek javarészt a történelmi belváros területén helyezkednek el, s a befogadó épületek műemléki vagy helyi védetséggel rendelkeznek. A Laczkó Dezső Múzeum a tipikus múzeumi szerepkörén túl klasszikus közművelődési feladatokat is vállal, így kulturális programokkal is gazdagítja a város életét, főként a helyi hagyományok bemutatására, felélesztésére, múzeumi foglalkozások szervezésére összpontosítva. Az általa működtetett Bakonyi Ház – szabadtéri néprajzi kiállítóhely - különös jelentőséggel bír, mivel különböző múzeumi foglalkozások, rendezvények, s a kiállított néprajzi emlékek útján megismerteti a város lakosságával a térségre jellemző paraszti élet és kultúra sajátosságait. Az Érsekség tulajdonában és működtetésében lévő Gizella Királyné Múzeum kiállításai is jelentősen gazdagítják a Vár kulturális kínálatát. A modern művészet is teret kap a városban, így a Modern Képtárban, a László Károly Gyűjteményben és a Mestermű Galériában, ahol értékes magángyűjtemények és nemzetközileg ismert kiállítók alkotásai tekinthetők meg. A felsorolt galériákon kívül a Művészetek Háza működtetésében találjuk még a Csikász Galériát, ahol folyamatosan megújuló felületen mutatkozhatnak be a kortárs alkotók is. A Várban további két jelentős kiállítóhelyet kell megemlíteni, ezek a Szaléziánus Érseki Turisztikai Központ, valamint a Várkapu.

Kiemelkedő szerepet tölt be városunkban a színházi élet. Veszprémben jelenleg 3 színház működik, a Petőfi Színház és a Pannon Várszínház és a Kabóca Bábszínház. A Petőfi Színház és a Kabóca Bábszínház önkormányzati fenntartású, míg a Pannon Várszínház vállalkozásként működik. Mindhárom társulatról elmondható, hogy Veszprém várostérségén túlmutató tevékenysége, amit a bérletesek száma, illetve a teljes látogatószám is jól érzékeltet.

Veszprém művelődési háza az elmúlt időszakban újult meg, s Agóra Veszprém Városi Művelődési Központ néven a legnagyobb lakótelep területén nyújt helyszínt a város közművelődésének. A feladat ellátásának további bővítésre adhat lehetőséget, amennyiben a jelenleginél nagyobb számban, szélesebb spektrumban; illetve az épület falain túlnyúlva, a szabad térbe szervezne programokat az intézmény.

A 2013 őszén megnyitott, részben önkormányzati tulajdonú Hangvilla Multifunkcionális Közösségi Tér, ahol főként piaci alapú, magas minőségű kulturális programok zajlanak. Az épület ad otthont több közművelődési együttesnek is, mint pl. Veszprém Város Vegyeskara, Mendelssohn Kamarazenekar illetve itt játszik a Pannon Várszínház Társulata is. A modern technikai felszereltségű, korszerű épületegyüttes ad otthont a város gazdag zenei életének.

Veszprém kulturális életének meghatározó eleme a zene. A város komoly zenei hagyományokkal rendelkezik, számos kórusa és több zenekara is hírnevét öregbíti. A hangszeres együttesek közül kiemelkedik az 1985-ben alakult, világszerte koncertező Mendelssohn Kamarazenekar, valamint a Magyar Légierő Fúvószenekara. A kortárs zenei élet is bővelkedik egyedi stílusú, országszerte elismert alkotókkal. A város zeneiskolája magas szintű képzést nyújt, ahol tehetséges diákok sora tanul.

Négy városrészi fiókkönyvtárral működik Veszprémben az Eötvös Károly Megyei Könyvtár, a közművelődés területeire is kiterjedő szolgáltatásokkal, önálló programokkal. A Veszprém Megyei Levéltár és a katolikus egyházmegyei levéltár működése is hozzájárul a kulturális élet színesítéséhez.

Veszprém fesztiválváros. Országos jelentőségű esemény a Gizella napok, a VeszprémFest, az Utcazene Fesztivál, Auer Lipót Fesztivál, valamint a Szent Mihály-napi búcsú.

Kijelenthető, hogy Veszprém a magyar sport egyik fellegrárá, elsősorban az évek óta Európa 8 legjobb csapata közé számító kézilabdacsapata, valamint az ország legeredményesebb atlétikai klubja okán. A város sportélete kifejezetten aktív, számos egyesület működik ezen a területen. Ugyanakkor a tömegsport és szabadidősport csak az utóbbi években nyer teret, holott a gyerekek, a fiatalok, a túl sokat dolgozó felnőttek, és az elkenyelmesedő idős korosztály számára is rendkívül fontos volna az egészséges életmód részeként a sport előtérbe helyezésének elősegítése.

3.1.4 Közszolgáltatások

Köznevelés, felsőoktatás

A városban 6 körzeti óvoda működik, összesen 13 telephelyen, 89 csoportban, 2435 férőhelyen. Emellett két egyházi fenntartású intézmény is gondoskodik óvodai ellátásról. A feladat ellátás túlnyúlik a város közigazgatási területén, mivel a veszprémi óvodákba járó gyerekek 6-7%-ának másik településen van a lakóhelye.

Az alapfokú oktatás a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartottan, az Önkormányzat által üzemeltetett infrastruktúrával, a Veszprémi Tankerületben 11 általános iskolában, és 8 középfokú intézményben zajlik. A Római Katolikus Érsekség tart fenn egy általános és egy középiskolát, továbbá a városban jelenleg 3 alapítványi iskola is működik. A veszprémi általános iskolákba a környező településekről bejárók aránya 16%.

A középfokú oktatás összesen két gimnáziumban történik, mellettük öt szakközépiskola is működik a városban. Az öt veszprémi szakiskolában pedig a diákok csak szakmát tanulnak, érettségi vizsgát nem tesznek. Összességében elmondható, hogy Veszprém középiskolaiban magas szintű, országosan is kiemelkedő oktatási eredményekkel büszkélkedhetnek. A Lovassy László Gimnázium az egyik legeredményesebb vidéki gimnázium. Kulturális szempontból nagyon fontos réteget alkotnak az oktatásban résztvevők, jelentős számban kultúra-fogyasztók, sokuk egyúttal kultúra-formáló szereplő is a városban.

Két veszprémi intézményben zajlik felsőfokú oktatás, a Pannon Egyetemen, mely a térség meghatározó egyetemének számít; és az Érseki Hittudományi Főiskolán, együttesen közel 12 ezer hallgató folytat tanulmányokat. Sajnos azonban az egyetemi hallgatók városi életben való aktivitása nem éri el a helyi lakosságban képviselt számarányukhoz viszonyított arányt. Ezen fontos volna változtatni. Az egyetemi oktatói kar, valamint főiskolai/egyetemi hallgatók komoly bázisát jelentik Veszprémi jövőkép építésének, a város kutatás fejlesztésre (K+F) is alapozott tudományos életének.

Szociális ellátás

A város bölcsődei ellátását az Egyesített Bölcsőde biztosítja, öt telephelyen. A férőhelyek száma 2008-tól 2012-ig 377-ről 474-re (97 férőhellyel) nőtt. Hamarosan újabb kapacitásbővítő fejlesztések indulnak, pályázati forrásokból. A családi napközik száma is emelkedett, jelenleg 8 családi napközi üzemel Veszprémben. A lakossági igények ebben a vonatkozásban folyamatosan nőnek, további - alternatív - megoldások kialakítása szükségeltetik, a gyermekes családok életének könnyítése érdekében.

Veszprémben a Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ látja el a szociális, mentálhigiénés, vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló családok tanácsadását. Ugyanakkor a családok mindennapi, életvezetési és egyéb problémáikra (különböző érzékenység, allergia, internet veszélyei stb.) kevésbé tud reflektálni ez az intézményi forma, részben kapacitáshiány miatt.

A szociális ellátás részeként az idősgondozási feladatokat a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézménye végzi, hat telephelyen. Két idősek otthona, négy idősek klubja és két gondozási központ működik, szociális alapszolgáltatások és bentlakásos gondozás formájában. Ezen ellátások mellett, a kínálatot színesítik a már több mint tíz éves múltra visszatekintő, folyamatosan bővülő, magánszféra körébe tartozó otthonok.

A hajléktalanok ellátását az Önkormányzattal kötött szerződés alapján a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Befogadás Háza végzi, három telephelyen, ahol szociális gondozással, és a társadalomba való visszailleszkedés elősegítésével foglalkoznak. Az Önkormányzat és a civil szféra együttműködésére ezen közfeladat ellátása jó, és követendő példa. Több olyan civil szervezet is működik a városban, amely a szociális terület szolgáltatásait bővíti, segíti (pl.: szenvedélybetegek ellátása).

Egészségügyi ellátás

Veszprém egészségügyi ellátottsága megyeszékhelyi státusznak megfelelő szintű. A város egészségügyi alapellátását 25 felnőtt háziorvosi rendelő, 14 házi gyermekorvosi szolgálat, 14 fogorvosi szolgálat, 18 területi védőnői szolgálat, 13 iskolai védőnői szolgálat, 3 ifjúságorvos, 3 ifjúsági fogorvos, 1 gyermek fogorvos, 1 központi ügyelet, 1 fogászati röntgen, 1 fogorvosi ügyelet, továbbá 1 gyermek gyógytornász biztosítja. Szakorvosi ellátást a megyei kórházhoz tartozó szakorvosi rendelőintézetben, míg fekvőbeteg ellátást a megyei kórházban végeznek. A Csolnoky Ferenc Kórház 1093 kórházi ágygal működik, gondoskodva Veszprém és környékének szinte minden szakterületre kiterjedő ellátásáról. Egészségügyi infrastruktúrájáról elmondható, hogy dinamikusan fejlődik, komplex onkológiai centrum átadására került sor nemrégiben, valamint a helikopter leszállópálya is megújításra került.

A Kórházban Egészségfejlesztési Iroda működik, melynek egészséges életmódot elősegítő tevékenysége közkeletű, tekintve a különböző ingyenes foglalkozásokra, szűrőprogramokra jelentkezők magas számát.

3.1.5 Helyi társadalom állapota

Civil szervezetek helyzete

Veszprémben 780 civil szervezet van hivatalosan bejegyezve, az Önkormányzat éves szinten mintegy 200 civil szervezettel tartja a kapcsolatot, aktív civil szervezet nagyjából 100 van, közülük a legaktívabbak száma nagyjából 20-ra tehető.

A kulturális, környezetvédő, fogyatékossgal élő, sport (könnyebb a támogatás), állatvédő (kevés, de jó) szervezetek jól kiépítettek, jól működnek. Az ifjúsági szervezetek száma alacsony, szerepük a helyi társadalom életében nem meghatározó, kevésbé kiépítettek, formalizáltak; megszólításuk ezért alternatív útvonalon történhet. A lakótelepekhez kötődő szervezetek jól kiépítettek.

Általánosságban elmondható, hogy a város civil szervezetei forráshiánnyal küzdenek, tagságuk elöregedő, szervezeti kultúrájuk nem megfelelő (a vezetés túl nagy szerepet vállal), alacsony a képzettség a projektek végrehajtását illetően, nem kellően felkészültek egy-egy projekt lebonyolítására, végrehajtására. A civil szféra kommunikációja gyenge, nem jut el a vállalkozói szektorhoz, valamint a széles társadalmi rétegekhez, s emiatt az együttműködési csatornák is akadoznak, illetve ki sem alakulnak. Civil és civil kapcsolódása nem megfelelő, nem épült ki a kapcsolattartás, egyeztetés rendszere. A korábbi, erre vonatkozó kezdeményezések forráshiány és inaktivitás miatt elhaltak; a hálózatosodást a jogszabályi megfelelés kényszere is nehezíti.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek egymás természetes szövetségesei, partnerei. A Veszprémben élők elégedettségét, a város fejlődését jelentősen befolyásolja kapcsolatuk és együttműködésük minősége. Az Önkormányzat aktív kapcsolatot ápol a városi civil szervezetekkel, a civil szférában tevékenykedő szakemberekkel; városi kulturális rendezvényekbe, projektekbe, fejlesztésekbe való bevonás, közös lebonyolítás útján. Az Önkormányzat éves szinten több mint 200 civil szervezettel tartja a kapcsolatot, megközelítőleg 10%-uk szakmai segítséggel is támogatja a város vezetését, ugyanakkor meglévő szakmai tudásuk, kreativitásuk, nyitottságuk kihasználtsága a város életében tovább növelhető. Ugyanakkor elmondható, hogy öt esztendeje része a város költségvetésének a civil keret, mely pályázati úton nyújtott támogatást jelent, civil szervezetek működéséhez, programjaihoz.

Közösségi terek

Veszprémben létezik több olyan közösségi színtér (művelődési ház, múzeum, könyvtár) is, ami alkalmas szabadidős és művelődési tevékenységek gyakorlására, de ezeknek a tereknek az újabb tartalommal való megtöltése kívánatos volna, hiszen a szabadban lévők csak az időjárás függvényében használhatók. A városban található játszóterek közösségi terekként is működnek, azonban emiatt funkcióikat bővíteni kellene. Számos közterület felújításra került az elmúlt néhány évben, ezeken a helyszíneken szívesen töltik szabadidejüket a város lakói, s ezáltal közösségi térként is működnek.

Képzettség

A lakosságon belül magas az aránya a jól képzett, kvalifikált munkaerőnek, országos átlagot meghaladó a tudományos fokozattal rendelkezőknek, valamint az idegen nyelvet beszélőknek az aránya. A városban a 18 évesnél idősebb népesség 63%-a érettségizett, a 25 évnél idősebb veszprémiek 28%-a pedig rendelkezik felsőfokú végzettséggel. Ez főként a nagy hagyományokkal rendelkező, magas színvonalú, országosan elismert helyi oktatási intézményrendszernek köszönhető, mely tanulásra ösztönzi a diákokat.

Lakhatás

Veszprém építészetiileg, városképileg eltérő városrészekből áll, területén megtalálható mind a panelházas lakótelep(kb. a lakosság 50%-a él panel épületben a Jutas lakótelepen és a Cholnoky lakótelepen), kiterjedt tömbházas területek találhatók az egyetemi városrészben, illetve a belvárosban, továbbá kiterjedt a kertvárosias lakóterületek vannak a dózsavárosi, a petőfivárosi és kertvárosi városrészben. Önálló településrészként beszélhetünk a gyulafirátóti, kádártai, a jutaspusztai, a csererdei és a szabadságpusztai lakóterületekről, ahol zömében családi házas beépítések vannak. Számos energiahatékonyság javítására irányuló beruházás történt, az elmúlt években, pl. az elmúlt időszak város rehabilitációs fejlesztései keretében, valamint több lakóközösség is folytatott megtakarítást célzó beruházást, a panelprogram, vagy egyéb konstrukció keretében. A város lakásállománya az utóbbi tíz évben jelentősen növekedett, kialakításra került több lakópark, jelenleg is folynak, illetve tervben vannak nagyobb építkezések. A felépített lakások jó minőségűek, összkomfortosak. Szerencsére nincsen a városban olyan összefüggő lakóterület, ahol a hátrányos helyzetűek, mélyszegénységben élők laktának.

Közbiztonság

Veszprém a legbiztonságosabb megyeszékhely hazánkban. A rendőrség aktívan együttműködik a város polgárőr szervezetével, melyet az önkormányzat kiemelten támogat. A városban fokozott figyelem hárul a gyermekek biztonságára, valamint az idősek támogatására. A város vezetése a rendőrséggel közösen működteti a 86 kamerával támogatott térfigyelő rendszert.

Demográfiai helyzet

Büszkék vagyunk arra, hogy városunk Érddel, Kecskeméttel és Sopronnal alkotja a megyei jogú városok azon körét, ahol a népességszám nem csökkent az elmúlt években. Míg a másik három településnél a főváros közelsége, vagy egy kiemelt nagyberuházás, vagy a nyugati határ közelsége adhat magyarázatot a folyamatra, addig esetünkben a veszprémi életminőség jelenti a vonzerőt. Ez nem jelenti azt, hogy nincs tennivalónk a fiatalok helyben tartása érdekében, azonban pozitív attitűddel folytathatjuk a munkát. A város népessége az előregedés jegyeit mutatja, a 65 éven felüliek aránya nálunk is folyamatosan nő, jelenlegi adatok szerint 16,4 %, ami 2009-hez képest 3%-os növekedést mutat. A szépkorúak aránya (70 év felettiek) 10%-ot mutat, s enyhén emelkedő tendenciájú. A népesség struktúráján belül csökkent a fiatal korcsoportok aránya, a gyermek-és ifjúkorúak aránya jelenleg 17%, ez 2009-hez viszonyítva 1%-os csökkenést jelent, melyre magyarázat a gyermekvállalási hajlandóság csökkenése. Az országos mutatókhoz hasonlóan Veszprémben is a nők vannak többségben.

A tendenciát tekintve elmondható, hogy az utóbbi évtizedekben felerősödött a veszprémi lakónépesség előregedése, a lakosság struktúráján belül csökkent a fiatalok aránya, s nőtt az időseké. Erre reagálva két megközelítési irány mutatkozik. A lakók közül jelentős az egyetemi tanulmányok miatt városunkban élők száma, ezért az ő letelepedésük érdekében vonzóvá kell tenni a várost a fiatalok és a családok számára (ezzel a főként Európai Unióba irányuló elvándorlást is csökkentve); továbbá az aktív idős korosztályt be kell vonni a város társadalmi/kulturális életébe, s teret engedni a még aktív nyugdíjasoknak, hogy tudásukat, tapasztalataikat nem munkahelyi körülmények közt átadhassák a felnövő generációnak, egyúttal csökkentve a generációs szakadékot, nézeteltéréseket. Ennek megvalósítása csakis jó egészségi állapot mellett lehetséges, így a mozgáskultúra fejlesztése, az egészségmegőrzés technikáinak elsajátítása elengedhetetlen támogató kívánalom.

Egészségügyi helyzet

A város közegészségügyi helyzete az országos átlagnál jobb, ami a viszonylag alacsony környezetszennyezéssel, a foglalkoztatási struktúrával és a lakosság átlagosnál jobb jövedelmi helyzetével magyarázható. A városban dolgozók jelentős hányada ülőmunkát végez, az itt letelepült üzemek munkafázisaira is ez jellemző, valamint a lakosság képzettségéből fakadóan javarészt irodai munka zajlik. Az ülő munka okozta egészségkárosító hatásokat csökkenteni, ellensúlyozni, illetve megelőzni szükséges. A Veszprémre is jellemző idősödő társadalom miatt az egészségügyi rendszer fenntarthatósága csökkenni fog, ezért a megelőzés, az egészségtudatos életmódra való szoktatás kiemelkedő fontosságúvá válik.

3.1.6 Gazdaság helyzete

Veszprém városa a Közép-Dunántúli Régió egyik legnagyobb kereskedelmi, szolgáltató, oktatási és ipari központja.

A város gazdasága – az észak-dunántúli megyei jogú városokhoz hasonlóan – stabil lábakon áll.

A vállalkozási kedv meglehetősen magas, 1000 főre mintegy 165 vállalkozás jut, ezek száma azonban az utóbbi években inkább stagnál. A megyei jogú városok összehasonlításában viszont Veszprémben a legmagasabb a regisztrált vállalkozásokból a működő vállalkozások aránya (57 %), ami az 1000 főre

jutó 96 működő vállalkozással szintén az élvonalban van. A vállalkozások gazdasági ágak szerinti megoszlásában domináns szerepet játszik a szolgáltató szektor (47 %), magas még a kereskedelmi (15 %) vállalkozások aránya.

A vállalkozások nagyságrend szerinti megoszlásában – a többi megyei jogú városhoz hasonlóan – a mikrovállalkozások rendkívül magas (96 %-os) aránya állapítható meg, a kisvállalatok aránya 3 % alatt marad, a nagyobb vállalatoké pedig 1 % körül mozog. Nagyvállalatból 11 telepedett meg a városban, melyek többségünkben tőkeerős külföldi multinacionális ipari cégek hazai leányvállalatai (pl. Continental-Teves Kft., Valeo Auto-Elektrik Kft., Balluff Elektronika Kft., Unilever Magyarország Kft., Bramac Kft., Lasselsberger-Knauf Kft., Beurer-Hungária Kft.)

Különösen a nagyvállalatokra – elsősorban a járműelektronikai profilú cégekre – jellemző a Pannon Egyetem mellett a K+F tevékenység, az innovációs potenciálok és az innovációs hajlandóság megléte, az utóbbi években látványosan nőtt az ezirányú ráfordítások volumene. Összességében az egész városi gazdaságban érzékelhető az innovációs hajlandóság átlagosnál magasabb szintje.

Ezzel szemben viszont elsősorban a nagyszámú kisebb vállalkozás együttműködési, kooperációs szintje – akár gazdasági szervezetek egymás közötti vagy civil szervezettel való, lazább vagy intenzívebb együttműködéséről legyen szó - elmarad a lehetőségektől. Ennek ösztönzésére vannak már elképzelések (ilyen pl. a Modern Városok program keretében támogatott „Iparos park” projekt is), de még számos lépéssel, intézkedéssel szükséges erősíteni a folyamatot az alapoktól kezdve.

A város munkaerő-állományának felkészültsége, képzettsége – többek között a kiváló középfokú oktatás (pl. 2015. évi felmérés szerint a Lovassy L. Gimnázium a vidék legjobb gimnáziuma) és az Egyetem miatt - az átlagosnál magasabb, a lakosság gazdasági aktivitása – még a nappali tagozatos hallgatók kifejezetten magas arányával együtt is – a megyei jogú városok között az egyik legkedvezőbb.

Rendkívül jelentős problémát okoz azonban a munkaerőhiány, elsősorban a magasan képzett és szakképzett munkások hiánya, mely már a vállalkozások továbbfejlődését, sok esetben már a működését veszélyezteti. Ez különösen veszélyes a nyugat-európai tulajdonú nagyvállalatok esetében, ahol a központ az egyes országokban lévő leányvállalatait versenyezteti, teljesítményük alapján dönt a fejlesztési irányokról, lehetőségekről.

A munkaerőkrízis megoldásának hatásos támogatása érdekében Veszprém MJV Önkormányzata vezetésével egy négytagú konzorcium valósítja meg a „Foglalkoztatási együttműködés a Veszprémi járásban” című projektet 2016-2020. között közel 1 Mrd Ft költségvetéssel, mely projekttel a Stratégia megvalósítása során szorosan együtt kívánunk működni.

3.2 Tervi előzmények

1. A Támogatási Kérelem műszaki – szakmai tartalma és a HKFS keretében megnevezett intézkedések, beavatkozási területek, amelyek mentén a HACS nevesített kulcsprojektet, illetve helyi pályázati felhívások keretében nyertes fejlesztéseket kíván megvalósítani, az alábbiak:
 - a városrészi közösségi és kulturális terek infrastrukturális felújítása, átépítése, funkcióbővítése
 - közterületi közösségi terek kialakítása

- helyi termékek bemutatása, értékesítése; illetve helyi örökség és hagyományok bemutatása, kapcsolódó bemutató tér kialakítása; helyi identitást erősítő tevékenységek, helyi büszkeség, kötődés, közösséghez tartozás erősítése; városrészi és városrészek közötti közösségfejlesztés, közösségi kapcsolatok erősítése, városrészek és közösségeik egymásra épülő közös rendezvényei
- társadalmi érzékenyítés a fogyatékkal élők, hátrányos helyzetű és más közösségek társadalmi integrációjának erősítése érdekében
- közösségi jellegű és közösségépítő egészségfejlesztő és sportrendezvények szervezése
- helyi társadalmi, gazdasági információs szolgáltatás, adatbázis, online/webes elérhetőség kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó képzések
- kulturális-művészeti közösségi kínálat bővítése (pl. színház, zene, film, tudomány, gasztronómia), tehetségfelmérés és gondozás
- városi környezeti fenntarthatósági és környezettudatossági akciók, programok megvalósítása
- a család, mint a társadalom alapegységére építő komplex programok.

A felsorolt intézkedések meghatározásakor és a jövőben igénybe vehető források felmérése céljából fontos szempont volt annak vizsgálata, hogy az egyes ágazati operatív programok mely beavatkozási területeihez és fejlesztési prioritásaihoz illeszthető a HKFS keretében támogatni tervezett kultúra és közösségfejlesztés.

Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) számba veszi és ismerteti a település 2014-2020-as tervezési időszakra vonatkozó fejlesztési elképzeléseit. Az ITS 4.1. pontjában nevesített tervezett fejlesztési beavatkozások közül a kultúra és közösségfejlesztés témakörében bázisként leginkább a „Kulturális negyed”, a „Vár és a múzeum”, a „Térségi identitás” és „A mi piacunk, a mi életünk” c. műveletek szolgálnak. Ezek döntő többségében az ITS EFOP források tervezett bevonásával számol, ugyanakkor a „Kulturális negyed” fejlesztési elképzelés keretében GINOP források bevonásának számba vételére is sor került. A két finanszírozó operatív program beruházási és prioritási tengelyeit¹² megvizsgálva megállapítható, hogy a megfogalmazott intézkedések és célok mentén a kultúra és közösségfejlesztés az **EFOP** tekintetében a 1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS 1. prioritási tengely (Az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében) „Több helyi civil közösség jön létre” c. egyedi célkitűzéséhez kapcsolódhat, míg a **GINOP** a 6. Turizmus prioritási tengelyén tartalmazhat a település számára potenciális fejlesztési forrásokat. Megjegyzendő azonban, hogy a felsorolt ágazati operatív programok forrásainak lehetséges igénybe vétele minden esetben a megjelent pályázati felhívások feltételrendszereinek függvénye (pl.: támogatást igénylők köre, támogatásra való jogosultság kérdése).

2. A kulcsprojektek és a projekt részletes szakmai tartalmának alapját képező intézkedések meghatározásakor a következő területi szinten megfogalmazott stratégiai dokumentumok vizsgálatára került sor, amelyek tervi előzményként és a projekt definiálásának bázisaként is szolgáltak: Veszprém Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója, Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS), Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja (ITP), Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi

¹ Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP), az Európai Bizottság által elfogadott verzió 2014-2020

² Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), az Európai Bizottság által elfogadott verzió 2014-2020

Esélyegyenlőségi Programja (HEP), Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója, Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiójának átdolgozásához készített tervezői vázlat.

A Helyi Akciócsoport megnevezése **Veszprém Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójával** és az ITS-el összhangban jól szemlélteti a Közösség és a HKFS hosszú távú célját, amely szerint Veszprém jövőképe az élhető város, a társadalom, a gazdaság, a kultúra és a települési környezet témaköröket felölelő csoportosításban. A CLLD eszköz céljaihoz (kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, helyi közösségszervezés) illeszkedően Veszprém, az élhető város társadalmá befogadó, nyitott és környezettudatos, valamint a város a jövőben is ápolja a kultúrát és hagyományait, amely által megőrzi sajátos identitását, megvédi és továbbfejleszti értékes és egyedülálló természeti és épített környezetét³.

A jelen Helyi Községi Fejlesztési Stratégiában megfogalmazott célrendszer összhangban van az ITS 3.2. pontjában megfogalmazott célhierarchiával, amely szerint az élhető város jövőkép megteremtéséhez elengedhetetlen a harmonikus, jó minőségű városkörnyezet fejlesztése, ezzel pedig elérhető a kultúra és közösségfejlesztést is magában foglaló megújuló város stratégiai cél, amelynek egyik vezérprojektjét a jelen Stratégiában meghatározott kulcsprojektek vezérfonalát is alkotó Kulturális negyed koncepció képezi.

Az ITS a 2.11. Városrészek helyzetének elemzése c. pontjában számba vesz számos olyan, a kultúra és közösségfejlesztés céljából is alkalmas beavatkozási területet, amelyek a HKFS céljainak megvalósításához, illetve a kulcsprojektek és helyi felhívások keretében megvalósítandó infrastrukturális ERFA és ESZA fejlesztések potenciális területe lehet, amelyek a következők: Kálvária-domb és környezete, Szent Miklós templomrom, Laczkó Dezső Múzeum, Erzsébet sétány, Erzsébet liget, Bakonyi Ház, Óváros tér, Kálvin János Park, Barátság Park, Veszprém Agóra épülete és környezete, Séd melletti rekreációs terület, Patak-tér, Gulya-domb, lakótelepi közösségi területek, városszövetek, Veszprém városrészi területei (pl.: Gyulafirátót).

Az ITS 4. A megvalósítást szolgáló beavatkozások c. fejezete részletesen ismerteti az egyes fejlesztési elképzelések, beavatkozások és projektek tervezett szakmai tartamát és pénzügyi tervében megjelöli a lehetséges finanszírozó forrásokat. A fejlesztési beavatkozások fejlesztési területenként csomagokat alkotnak, amelyek egyikét a kultúra és közösségfejlesztés területe adja.

Az ITS 4.1. pontjában nevesített tervezett fejlesztési beavatkozások közül a HKFS fejlesztési elképzeléseinek keretként leginkább a „Kulturális negyed, a „Vár és a múzeum”, a „Térségi identitás” és „A mi piacunk, a mi életünk” c. projektek szolgálnak.

A „Kulturális negyed” koncepció a kulcsprojekt meghatározásának alapját is képezte. Ezen a területen olyan kulturális és közösségi térként funkcionáló városi szövetek találhatóak, amelyek az infrastrukturális fejlesztést követően közösségi rendezvényekkel, kulturális és közösségépítő, szemléletformáló "soft" elemekkel és programokkal tölthetők meg. Az itt végrehajtott fejlesztések a kultúra és közösségfejlesztés kiindulópontjaként is meghatározhatóak egy olyan városban, ahol erős kulturális hagyományok, sokszínű épített és természeti örökség található.

Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Területi Programjának (továbbiakban: ITP) vizsgálata alapján – alapul véve az ITS 4.4.2. és 4.3. pontjában foglalt fejlesztések tervezett leírását - megállapítható, hogy a kulcsprojektként nevesített fejlesztés jól kiegészíti a TOP-6.3. prioritás (Gazdaságélénkítő és népességmegtartó városfejlesztés, Zöld város kialakítása alintézkedés) keretében tervezett „Kulturális negyed” fejlesztéseit. Továbbá a CLLD eszköz keretében ESZA

³ Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 5.0. verzió 96. o.

forrással támogatni tervezett soft programok jó kiegészítői lehetnek az ITP-ben TOP-6.9. prioritás keretében nevesített programnak (A helyi identitás és kohézió erősítése alintézkedés, Városimázs erősítése / Oktatással (fejlesztési kompetenciákkal) kapcsolatos programok), amelyek egymás hatását erősítve járulnak hozzá a közösségfejlesztés és a társadalmi kohézió megteremtéséhez. Ezen illeszkedés és koherencia meglétével a HKFS keretében közösségvezérelt fejlesztésként támogatni tervezett projektek kiegészíthetik a „Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek” és a „Helyi társadalmi akciókban részt vevők száma (fő)” c. indikátorok vállalt értékeit.

A jelen HKFS keretében megfogalmazott célrendszer – összhangban Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájával és Integrált Területi Programjával - illeszkedik **Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiójában**, Veszprém Megye jövőképe vonatkozásában a kultúra és közösségfejlesztést érintően megfogalmazott célhoz, amely szerint „Veszprém megyében nő a kultúra szerepe a térségi és helyi identitás erősödésében, nő a kultúra szerepe a térség és a települések fejlődésében (fejlesztésében)”⁴. Ehhez kapcsolódóan a Konceptió 7.6. pontja rögzíti is, hogy „A kreatív társadalom kialakítása nem nélkülözheti a hatékony szociálpolitikát, a társadalmi felzárkózást elősegítő lépéseket, a kultúra és a sport fejlesztését.”⁵, továbbá a Konceptió megalapozása tartalmazza, hogy „a közösségfejlesztéssel, az értéktudatos társadalom kialakításával növekszik az esélye a helyi értékek, a helyi kultúra és végső esetben a helyi lokális környezet megőrzésének”⁶.

A HKFS tervezett intézkedései között szerepel a társadalmi érzékenyítés támogatása és megvalósítása a fogyatékkal élők, hátrányos helyzetű és más közösségek társadalmi integrációjának erősítése érdekében. Az intézkedés maga, illetve annak célja illeszkedik **Veszprém Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának** 7.4. pontjában megfogalmazottakkal miszerint „a társadalom kevésbé érzékeny a fogyatékkal élők helyzetére, életállapotára, problémáira”⁷ és ezen probléma feloldása érdekében „érzékenyíteni szükséges a fiatalokat, hogy a felnövő generációk már másfajta szemléletet hordozzanak”⁸.

Veszprém megyei jogú városi státuszának figyelembe vételével a HKFS tervezése során, az egyes fejlesztések közötti átfedések és a kettős finanszírozás elkerülése érdekében, külön vizsgálatra kerültek a **1284/2016. (VI. 7.) Korm. határozatban** foglalt fejlesztési tervek (Magyarország Kormánya és Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata közötti együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról, **Modern Városok Program**). A Korm. határozat tartalmaz a kultúra és sport terültre vonatkozó fejlesztési elképzeléseket, de azok egyikét sem tartalmazza a HKFS keretében nevesített kulcsprojekt műszaki - szakmai tartalma, illetve a megjelölt intézkedések mentén megjelölni tervezett helyi felhívások sem tartalmazznak ilyen irányú és volumenű fejlesztést, ugyanakkor elmondható, hogy a HKFS keretében nevesített, és a „Kulturális negyed” koncepcióra épített kulcsprojekt jól kiegészíti a szintén „Kulturális negyed” koncepcióra épített Veszprémi Petőfi Színház kormányzati szerepvállalással történő felújítását és korszerűsítését, a Színház

⁴ Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója 62/2013. (XII.19.) MÖK határozat melléklete 2013. december 12. o.

⁵ Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója 62/2013. (XII.19.) MÖK határozat melléklete 2013. december 47. o.

⁶ Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója 62/2013. (XII.19.) MÖK határozat melléklete 2013. december 143. o.

⁷ Veszprém Megyei jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013. június 27., felülvizsgálva 2015. június 25. 144. o.

⁸ Veszprém Megyei jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013. június 27., felülvizsgálva 2015. június 25. 144. o.

környezetének megújítását, valamint Csermák Antal Zeneiskola felújításának és korszerűsítésének teljes körű megvalósítását⁹.

3. A város gazdasági és környezeti fejlődéséhez jelentősen hozzájárul a helyi szintű turisztikai desztináció menedzsment (TDM) szervezet, a **Veszprémi Turisztikai Nonprofit Kft.**, valamint a térségi szintű TDM szervezet a **Bakony és Balaton Térségi Turisztikai Nonprofit Kft.**. A két szervezet szorosan együttműködik a termékfejlesztés és a marketing, valamint a gazdaság fejlődését eredményező szolgáltatásbővítés területén (pl.: Bakony és Balaton kártya bevezetése, Bakony és Balaton kerékpárkölcsonzó hálózat megvalósítása, bel- és külföldi kiállítási megjelenések). A HKFS tervezett intézkedései mentén megvalósítandó fejlesztéseknek nem célja turisztikai irányú fejlesztés megvalósítása, ugyanakkor a helyi termékek bemutatása, értékesítése, illetve helyi örökség és hagyományok bemutatása, kapcsolódó bemutató tér kialakítása intézkedés mentén megvalósulhat a **kulturális gazdaság támogatása**, amely a település gazdasági fejlődésének egy szegmensét előrelelendítheti. Ehhez nagy segítséget nyújthat többek között a Veszprémi Turisztikai Nonprofit Kft. által jelenleg is működtetett mobil eszközökre optimalizált, funkcionális és a TDM szervezet internetes portáljának tartalmával szoros integritásban működő mobilon is használható webes alkalmazás. Az alkalmazás, mint egyfajta „hirdetési felület” használata, nagy segítséget nyújthat abban, hogy a létrejövő új kulturális és közösségi terekről és a hozzájuk kapcsolódó programokról a helyi lakosok a legköltséghatékonyabb és leggyorsabb úton tájékozódhassanak. A TDM szervezet által működtetett alkalmazás és a HKFS keretében megvalósított fejlesztések tehát egymást erősítő hatásként élénkítik a gazdaság meghatározott területeit.

A HKFS „a helyi társadalmi, gazdasági információs szolgáltatás, adatbázis, online/webes elérhetőség kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó képzések” intézkedésével a **Veszprémi járás területén megvalósítandó foglalkoztatási paktumhoz** kiegészítő jelleggel, ugyanakkor egymás hatását erősítve kapcsolódhat. Míg a foglalkoztatási partnerség keretében a térségi igényfelmérésre, tervezésre és képzésre alapozott vállalkozásfejlesztés és foglalkoztatás valósul meg, addig a CLLD eszközzel támogatni tervezett intézkedés a helyi vállalkozások és gazdasági potenciál elérhetőségét javítja információs szolgáltatás, adatbázis vagy egyéb alkalmazás megvalósításával. Mindkét fejlesztési elképzelés a helyi gazdaság fejlesztését célozza, amely hozzájárul a Veszprém, az élhető város stratégiai cél megvalósulásához.

A **korábban megvalósított programok** vizsgálata szempontjából fontos kiemelni, hogy a CLLD eszköz által támogatni tervezett HKFS közösségsszervező és közösségfejlesztő programjaihoz és azok lebonyolításához jó alapot képez a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Pro Veszprém Nonprofit Kft. által korábban már megvalósított és koordinált ESZA típusú „soft” projektelemek is tartalmazó város-rehabilitációs projektek keretében megszerzett szakmai tapasztalat (pl.: KDOP 3.1.1/D-2010-0001 Veszprém Integrált Városfejlesztés - A belváros funkcióbővítő rehabilitációja I. ütem; KDOP-3.1.1/D2-13-k2-2013-0002 Szociális városrehabilitáció Veszprémben; KDOP-3.1.1/D1-14-k2-2014-0001 Veszprém integrált településfejlesztés, belváros funkcióbővítő rehabilitációja I/B ütem).

4. **Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közművelődésről és a művészeti tevékenység támogatásáról szóló 14/2012. (III.30.) önkormányzati rendelete** (továbbiakban: Rendelet) jelenleg is rögzíti, hogy az Önkormányzat a közművelődés szakmai feladatának ellátása érdekében milyen önálló jogi személyiségű intézményeket működtet. A Rendelet 3. §

⁹ Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 5.0. verzió 112-114. o.

(1) bekezdésében felsorolt hat intézmény közül három a HACS konzorciumi tagja (Agóra Veszprém Városi Művelődési Központ, Kabóca Bábszínház és Gyermekek Közművelődési Intézmény, Laczkó Dezső Múzeum). Elmondható azonban, hogy a konzorciumi tagságtól függetlenül a rendeletben felsorolt intézmények és szerződéses partnerek szakmai és közvetlen megvalósító bázisként is szolgálhatnak a HKFS kultúra és közösségfejlesztés céljának elérése érdekében.

3.3 SWOT

Erősségek	Gyengeségek
- Társadalom: - a lakosság nyitott a környezet védelmére, ápolására - magas az iskolázottság/tudásbázis - sportkultúra erős, sport meghatározó a városban (közösségteremtő erő) - igény mutatkozik az egészséges életmódra - civil szférában meglévő szakmai tudás, kreativitás - magas szintű és széles körben ismert kulturális kínálat: nemzetközi hírű zenei nagyrendezvények, modern képzőművészeti kiállítások (rendezvények, képzőművészeti kínálat–várbeli múzeumok, zenei élet) - fiatal, átlagosnál jobban képzett felnőttek nagyarányú jelenléte (egyetemisták) - egyházi kultúra és közösségépítő erő jelenléte - újonnan kialakított multifunkcionális kulturális-közösségi célú intézmények: Hangvilla, AGÓRA Veszprém - város-rehabilitáció keretében kialakított/megújított szabadtéri közösségi terek - a városban nincsen szegregátum - Gazdaság: - magas vállalkozási kedv - magas a működő vállalkozások aránya - vállalkozások részvétele a város életében egyre jelentősebb, adakozói kultúra kialakulóban van - Környezet: - gazdag történelmi múlt/hagyományok	- Társadalom: - szabadidő eltöltése nem kinti programokkal történik - sok az aktív idős, aktivitásuk kihasználható lenne - életvezetési problémákkal nincs hová fordulni - idősödő társadalom/csökken a fiatal korcsoportok aránya - mozgásszegény életmód irodai munka magas aránya miatt - hallgatók közösségi életbe integrálása rendkívül gyenge (Vp-ben tartásuk alacsony hatékonyságú) - alacsony hatékonysággal kihasznált közösségi terek - városrészi kapcsolatok – különösen az egykori településrészek viszonylatában gyenge - új betelepülők integrációja nehézkes - identitáserősítő programok, projektek alacsony száma (gazdag helyi örökség, hagyományok, történelem, büszkeség: 1. főiskola 2. világhírű művészek 3. kiemelkedő történelmi személyiségek) - nem elég hatékony és összehangolt a társadalmi információáramlás - a városrészek többségében rossz állapotúak, funkcióhiányosak a potenciális közösségi terek - sok a civil szervezet, de kevés közülük az aktív fiatal korosztály civil aktivitása alacsony - civil közösségfejlesztő munka alacsony határfokú

- látványos, vonzó történelmi városközpont, értékes épített környezet (helyi büszkeség egyik alapja) - kulturális élet sokszínűsége - zöldfelülettel jól ellátott a város - környezetvédelmi akciókban sokan vesznek részt - jó a közbiztonság (szervezhető szabadtéri rendezvények, fiatalok használhatják a tereket bátran) • Közfoglaltatások: - hálózata kiterjedt	- viszonylag gyenge a társadalmi érzékenység a fogyasztékkal élők irányába • Gazdaság: - vállalkozások közötti együttműködések szintje és volumene alacsony - széles körű munkaerőigény-és hiány • Környezet: - gyenge a tudatosság, a megfelelő szemlélet - alacsony kihasználtságú természeti környezet - pontszerű környezetvédelmi akciók • Közfoglaltatások: - új kihívásokra nincs válasz, intézményesült forma - alternatív, kiegészítő megoldások hiányoznak
Lehetőségek	Veszélyek
• Társadalom: - társadalmi önkéntesség erősödése - országon belül erősödő vándorlás, ennek következtében Veszprém letelepedési célpont jellege erősödik - Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím elnyerésével járó sokirányú fejlesztési, fejlődési lehetőség - Modern Városok program keretében előirányzott fejlesztések megvalósulása • Gazdaság: - közlekedési kapcsolatok javulása: elérési idők csökkenése, kapacitások bővülése - Foglalkoztatási Paktum sikerességével javul a munkaerő-ellátottság • Környezet: - kedvező elhelyezkedés miatt jó a levegőminőség (sok kinti program miatt kedvező) - erősödő európai és hazai zöldpolitika, források beáramlása (energetika, egészség)	• Társadalom: - vándorlási egyenleg romlása (elsősorban: állandó vándorlás egyenlege) - fiatalok külföldre távozásának folytatódása, erősödése - veszprémi felsőoktatás vonzásának, versenyhelyzetének gyengülése - egyre kevesebb szabadideje marad a lakosságnak, növekszik a leterheltség • Gazdaság: - helyi nagyvállalatok fejlesztései leállnak, visszafejlődés - munkaerőhiány tovább súlyosbodik - vállalkozási kedv általános csökkenése • Környezet: - zöldfelületek állapotának romlása - környezeti katasztrófák (nyíltkarszt terület) • Közfoglaltatások: - egészségügyi rendszer kapacitása nem győzi a növekvő számú idős, beteg városlakót

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

Alkalmas közösségi terek rendszerének kiépítése

Veszprémben a közösségi életre, közösségfejlesztésre potenciálisan alkalmas, de funkcionalitásában hiányos és állapotában leromlott közösségi térből az elmúlt évek fejlesztései során csak néhány fontosabb, jelentősebb tudott ténylegesen is alkalmassá válni a helyi közösség szolgálatára (Hangvilla, Veszprém Agóra, Séd-völgy, Belváros – sétálóutca, Jutasi úti lakótelep egyes közterületei).

Megállapítható, hogy különösen a közterületek vonatkozásában számos olyan tér áll még rendelkezésre, mely mind városi vagy városrészi szempontból, mind tematikus közösségi szempontból fontos hiányosságok megszüntetésére alkalmas lehet. Tematikus közösségi szempontok közé sorolhatók a szabadidő egészség- és környezettudatos, közösségben történő eltöltésével kapcsolatos szempontok, az egyes társadalmi csoportok közösségi életét támogató vagy ezen csoportok egymás közötti kapcsolatait, együttműködését erősítő szempontok.

Fejlesztési szükséglet: közösségi szempontból alkalmas terek rendszerének bővítése, mind városrészi, mind tematikus szempontból. Meglévő, potenciális alkalmas, de funkcióhiányos és kihasználatlan közterületekre, mint erőforrásokra alapozva egyfelől multifunkcionális és szélesebb társadalmi rétegek közösségei által használható, másfelől közterületenként egyes speciálisabb közösségi tematikus célokat is támogató közösségi területek kialakítása. A már megfelelően kialakított közösségi terek, illetve a meglévő, közösségi térként használható helyek adatbázisba gyűjtése, majd közkinccsá tétele (innovatív, figyelemfelkelő módon). Városlakók informálása arról, hogy hol lehet a szabad időt kint, s bent értelmesen eltölteni.

Közösségi aktivitás és közösségek közötti kapcsolatok fejlesztése

A városi közösségi aktivitás – különösen a fiatalabb korosztályok esetében - a civil szervezetek aktivitási trendjével összhangban gyengülést mutat. A különböző elvek – városrészek, társadalmi csoportok - alapján szerveződött helyi közösségek közötti kapcsolatok, együttműködések szintje kifejezetten alacsonnyá vált, jelentős társadalmi csoportok közösségei gyakorlatilag izoláltan működnek, emiatt nemcsak az együttműködésekben eredő lehetséges szinergikus és multiplikátor hatások maradnak kihasználatlanul, hanem a társadalmi integráció, az egyes közösségek elveinek, szempontjainak megértése, elfogadása, értékeinek saját közösségbe építése is alacsony fokú marad. A társadalmi szolidaritás növelése erőssé teszi a közösségeket, hosszú távon is. Ezt az önkéntesség erősítése, rendszerbe szervezése kiegészíti, támogatja.

Fejlesztési szükséglet: a különböző – generációs, területi, speciális (pl. egyetemi, fogyatékkal élő) - rendszerező elvek alapján szerveződő közösségek aktivitásának növelése és a közösségek közötti kapcsolatok ösztönzése, erősítése, közösségi háló kiépítése alapvető fontosságú. A közösségfejlesztés alapegységeiként a családok társadalmi lehetőségeinek bővítése. Önkéntesség városi rendszerének kiépítése, működtetése.

Környezeti kultúra beágyazottságának erősítése

Veszprém számára több szempontból is fontos terület a környezetkultúra. A város egyrészt vonzó, értékes, részben védett térségi és helyi természeti és épített környezettel bír, másrészt a természeti környezete (nyílt karszt) rendkívül sérülékeny. Ezek a tények önmagukban is aláhúzzák a környezettudatosság szükségességét, mely a várospolitikának is fontos eleme („Klímasztár” városi cím). A környezeti kultúra társadalmi fejlődése egyúttal a társadalmi-gazdasági fenntarthatósági szemlélet erősödésének egyik alapvető pillére is.

A környezettudatosság egyúttal szorosan kapcsolódik a HKFS egészségkultúra intézkedéséhez is, a két beavatkozási irány számos művelet kapcsán szinergikus viszonyban áll egymással.

Fejlesztési szükséglet: a lakosság, helyi közösségek környezeti ismereteinek és tudatosságának erősítése minden téren (természeti és épített környezet, energetika, közlekedés, stb.)

Egészségkultúra javítása

Veszprém társadalmának képzettségi, foglalkoztatási jellemzői alapján megállapítható, hogy kifejezetten magas az ülőmunkát végzők aránya, mely a magas gyakorisággal megjelenő mozgásszervi és mozgáshiánnyal összefüggő betegségekkel közvetlen kapcsolatban áll.

Az egészségi problémákat fokozza a közösségi aktivitás alacsonyabb foka is, melynek eredményeképpen az emberek szabadidejüket nagy arányban passzív és mozgásszegény módon, a szabad levegő helyett jellemzően az otthonaikban vagy bevásárlóközpontokban töltik el.

A környezetkultúra, kiemelten természeti környezetünk értékelésének jelenlegi szintje sem támogatja a szabadidős szabadtéri mozgás iránti igényt.

Mindezek a jelenségek olyan városban jellemzőek, amely nagy sporthagyományokkal és kiemelkedő versenysport-élettel rendelkezik. A sport közösségépítő erejére lehet és kell is támaszkodni. Emellett a tömegsport, szabadidő sport lehetőségeit fejleszteni szükséges a városban. Mind több lehetőséget kínálni és kedvet csinálni, hogy a mozgás öröm, szórakozás legyen, s mindenki kötöttségek nélkül elérhesse, élvezhesse.

Az egészséges (és környezettudatos) táplálkozás egészségkultúránknak egyelőre nem meghatározó része, ezért ennek ösztönzése a jövő feladatai közé tartozik. Jelentőségének tudatosítása, a lehetőségek megismertetése és a régi-új technikák, ételek megszerettetése a felnövő generáció szempontjából is elengedhetetlen.

Fejlesztési szükséglet: a helyi társadalom egészségkultúrájának fejlesztése, elsősorban a szabadtéri mozgás fontosságával kapcsolatos szemléletformálással, képzéssel, oktatással, programok szervezésével, eszközök biztosításával, egyúttal egészségtudatos közösségek építésével. A mozgás váljon a mindennapok részévé, mindenki számára elérhetővé és élvezhetővé, s legyen ez igaz az egészséges táplálkozásra is.

Helyi identitás, városi büszkeség, Veszprém-tudat

Veszprém vonzó, változatos természeti környezettel, valamint komoly történelmi múlttal, jelentőséggel és hagyományokkal rendelkező város. Az egyediség és különlegesség erős identitásképző erő, a helyi közösségek működésének, fejlődésének, önbecsülésének egyik pillére. Rendkívül fontos a város népességmegtartó erejének és vonzásának szempontjából is. Mindazonáltal a „Veszprémiség” tudata nem kellően erősen létezik a helyi társadalomban, így pozitív hatása csak mérsékelt jelenik meg, holott az identitás elmélyítése révén a városi lét élménnyé válhat.

Fejlesztési szükséglet: a helyi büszkeség, veszprémi identitás erősítése a helyi értékek tudatosításával; úgy, mint helyi történet, legendák, elfeledett gasztronómiai hagyományok feltárása, ismertségének növelése; kiemelkedő történelmi és élő veszprémi személyek bemutatása; helyi tehetségek felkutatása és gondozása.

4. Jövőkép

A kultúra- és közösségfejlesztés területén megfogalmazott jövőkép az ITS „Veszprém az élhető város” stratégiai keretrendszerébe illeszkedik, az ITS teljesüléséhez járul hozzá a kultúra- és közösségfejlesztés területén.

A stratégia jövőképe: Veszprémben aktív, kezdeményező, innovatívan együttműködő, veszprémi identitásukra büszke, környezet- és egészségtudatos közösségek alkotják a helyi társadalmat, mely vonzó a város iránt érdeklődők számára és stabil pillére a helyi gazdaságnak.

5. Célhierarchia

Átfogó cél: aktív és együttműködő, erős helyi kötődésű közösségek rendszerének megteremtése Veszprémben.

A stratégia az alábbi TOP programszintű indikátorok teljesítéséhez járul hozzá a következő értékekkel:

azonosító	mutató	mértékegység	célérték (projektzárás)
PO16	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma	fő	58 153 f
PO23	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	70

Az átfogó cél teljesülését az alábbi specifikus célok támasztják alá:

1. Többfunkciójú kulturális és közösségi terek városi rendszerének kialakítása

Indoklás:

Veszprémben az elmúlt években több olyan projekt is megvalósult, amely a beavatkozási területen közösségi tér létrehozását vagy megújítását eredményezte. Ezek közé tartozik a Séd-völgy rehabilitációja, a funkcióbővítő és szociális városrehabilitációs projektek, a Veszprém Agóra projekt. Mindezek azonban a helyszínek különböző szempontú adottságai és kötöttségei miatt csak egyes városrészeket érintettek és a közterületek esetében csak bizonyos funkciókkal történő fejlesztésre kerülhetett sor. Ezzel együtt az újonnan kialakított közösségi terek helyi lakosság és közösségek általi igénybevétele rendkívül kedvező tapasztalatokkal járt.

A korábbi tapasztalatok egyértelművé tették, hogy az átfogó cél elérése szempontjából óriási jelentősége van annak, hogy más városrészekre is kiterjedjen a megújított, közösségi használatra alkalmas terek rendszere, amelyek esetében figyelembe kell venni az adott tér adottságait (elhelyezkedését, jellegét, fizikai jellemzőit, stb.) és ez alapján célszerű a potenciális terek funkcionális fejlesztési irányát megjelölni.

Kapcsolódó beavatkozási irányok és intézkedések/beavatkozási területek:

Közösségi terek funkcióbővítő minőségi és mennyiségi fejlesztése, átalakítása, bővítése

Indikátorok:

azonosító	mutató	mértékegység	célérték (2018.10.31.)	célérték (projektzárás)
CO38	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m2	0	750
CO39	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m2	0	0

2. Erős veszprémi identitás és kötődés kialakítása a helyi örökség, hagyományok ápolásán és a kulturális kínálat erősítésén keresztül

Indoklás:

Veszprémnek minden adottsága – elhelyezkedése, történelme, hagyományai, kulturális élete és kínálata, vonzó természeti és épített környezete, gazdasági stabilitása - megvan ahhoz, hogy lakói büszkéik legyenek veszprémiségükre, kötődjenek városukhoz. Az erős identitásnak kimagasló szerepe van egy-egy település népességmegtartó, és –vonzó erejében, továbbá a helyi közösségek összetartozás érzésének erősségében, kezdeményező-, alkotó aktivitásuk intenzitásában. Ezen túl közvetetten még a gazdasági döntések meghozatalában (pl. letelepedési vagy éppen adott esetben helyben maradási helyszín) is szerepet játszhat.

A helyi identitás, büszkeség és kötődés mértéke még érzékelhetően elmarad attól, amilyen erős a veszprémi adottságok alapján lehetne. Ehhez szükséges a veszprémi múlt, jelen és jövő értékeit a helyi közösségekben tudatosítani, sőt ezáltal ösztönözni őket a további helyi értékek megteremtésére.

Kapcsolódó beavatkozási irányok és intézkedések/beavatkozási területek:

- Helyi identitást erősítő, helyi örökség és hagyományok ápolásán és bemutatásán alapuló tevékenységek
- Kulturális-művészeti kínálat minőségi és mennyiségi bővítését célzó tevékenységek
- Közösségi terek funkcióbővítő minőségi és mennyiségi fejlesztése, átalakítása, bővítése

Indikátorok:

azonosító	mutató	mértékegység	célérték (projektzárás)
	helyi értékekhez kapcsolódó programok, projektek, rendezvények, akciók száma	db	15

3. Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése

Indoklás:

Veszprém alacsony intenzitású közösségi élete komoly, közösségi tudáson alapuló alkotóerőtől és fejlődéstől fosztja meg a várost. A közösségek és tagjaik aktivitásának erősítése, kezdeményezőkézségük, szinergikus hatásokat kihasználó innovatív együttműködésük ösztönzése és a jelenleg többé-kevésbé izoláltan működő helyi közösségek (pl. fogyatékkal élők, egyetemi közösség, elkülönülő városrészek közösségei) bevonásának támogatása kimagasló mértékű erőforrás bevonást jelent, hatalmas alkotó energiákat szabadít fel, és alapját képezi a hatékonyan és egyúttal harmonikusan működő helyi társadalomnak.

Kiemelten fontos a helyi társadalom alapegységeinek, a családoknak a bevonása és támogatása, ezáltal többek között a jövő generációinak a közösségi életre nevelése.

A helyi közösségek támogatása céljából fontos a hatékony, naprakész és széles körű, de strukturálható információs rendszer kialakítása, az információk elérhetőségének biztosítása.

Kapcsolódó beavatkozási irányok és intézkedések/beavatkozási területek:

- Községek aktivitását, együttműködését, összekapcsolódását, hálózatos rendszerének kiépülését erősítő beavatkozások
- Községi terek funkcióbővítő minőségi és mennyiségi fejlesztése, átalakítása, bővítése
- Helyi identitást erősítő, helyi örökség és hagyományok ápolásán és bemutatásán alapuló tevékenységek

Indikátorok:

azonosító	mutató	mértékegység	célérték (projektzárás)
	támogatott, közösségi célú projektet megvalósító helyi szervezetek száma	db	20
	helyi támogatott programok, projektek résztvevőinek, látogatóinak száma	fő	5000

4. Községi szemléletformálás révén környezet- és egészségtudatossá váló helyi társadalom

Indoklás:

A városi társadalmat adó jól működő közösségek egyik fontos ismérve a fenntarthatósági szempontok általános érvényesítése. E tekintetben mind a közösségi élettér – természeti és épített - környezeti szempontjai, mind a közösség és tagjai aktivitását is meghatározó egészségi szempontok is lényegesek. Mindkét szempont egyben kulturális kérdés is, a helyi társadalmi – közösségi kultúra alapvető elemei.

Mindkét szempont kiemelkedően fontos továbbá a helyi adottságok alapján: az értékes, vonzó és részben védett, de több szempontból sérülékeny természeti és épített környezet, valamint

az átlagosnál mozgásszegényebb, egészségtelenebb élet- és munkakörülmények egyaránt szükségessé teszik a beavatkozást.

A környezetkultúra és az egészségkultúra erősítése tovább támogatja a közösségi élet fejlődését azáltal, hogy az embereket a zárt és ingerszegény terekből a megújult, értékes környezetű, egészségesebb és mozgás gazdag szabadidő-eltöltést lehetővé tevő közösségi terekre vonzza.

Kapcsolódó beavatkozási irányok és intézkedések/beavatkozási területek:

- Környezeti kultúrát, környezettudatosságot és ezzel összefüggő közösségfejlesztést erősítő beavatkozások
- Egészségkultúrát, egészségtudatosságot és ezzel összefüggő közösségfejlesztést erősítő beavatkozások
- Községi terek funkcióbővítő minőségi és mennyiségi fejlesztése, átalakítása, bővítése

Indikátorok:

azonosító	mutató	mértékegység	célérték (projektzárás)
	környezeti szemléletformálási programok, rendezvények, akciók száma	db	10
	környezeti szemléletformálási programokon, rendezvényeken, akciókban részt vevők száma	fő	750
	egészségfejlesztési, egészségkultúrával kapcsolatos programok, rendezvények, akciók száma	db	10
	egészségfejlesztési, egészségkultúrával kapcsolatos programokon, rendezvényeken, akciókban résztvevők száma	fő	750

6. Cselekvési terv

6.1 Beavatkozási területek

6.1.1 Kulcsprojekt azonosítása, bemutatása

Veszprém, az Élhető Város Helyi Közösség a Helyi Közösség Fejlesztési Stratégia keretében a helyi felhívások mentén támogatni tervezett intézkedések megvalósításának vezérfonalaként egy komplex kulcsprojekt fejlesztésének szükségességét azonosította.

A kulcsprojekt a Szent Miklós-szegi Kálvária–domb és környékének infrastrukturális felújítását és funkcióbővítését foglalja magában. A kulcsprojekt szinten megfogalmazott fejlesztés Veszprém város legfontosabb kulturális értékeivel rendelkező területén helyezkedik el.

A Kálvária – domb és környéke (Erzsébet-liget, Erzsébet sétány, Laczkó Dezső Múzeum, Bakonyi Ház) olyan kulturális és közösségi térként funkcionáló városi szöveteket foglal magában, amelyek az

infrastrukturális fejlesztést követően közösségi rendezvényekkel, kulturális és közösségépítő, szemléletformáló "soft" elemekkel és programok széles skálájával tölthetőek meg.

A kulcsprojekt műszaki – szakmai tartalma *tervezetten* a következőket foglalja magában:

Szent Miklós-szegi Kálvária – domb és környékének infrastrukturális felújítása és funkcióbővítése

- Szent Miklós templomrom megközelíthetőségének javítása, romkert kulturált attrakció értékű bemutatása, feltáró sétány nyomvonal biztosítása, pihenőkertben rendezvénytér kialakítása (pl.: zenepavilon, színpad), gépjármű állóforgalom átalakítása;
- Laczkó Dezső Múzeum előterében kialakuló pihenőkert funkcióbővítése (pl.: zenepavilon, színpad kialakítása);
- Bakonyi Ház etnobotanikus kertjének bővítése;
- Erzsébet sétány funkcióbővítő megújítása, amely közösségi térként kicsiknek-nagyoknak egyaránt szóló játszókerttel és rendezvénykerttel bővíthető.

A fejlesztés - tartalmi elemeit tekintve - a Támogatási Igénylésben megjelölt tervezett intézkedések közül közvetlenül a „Közterületi közösségi tér kialakítása” c. intézkedéshez kapcsolódik, amely ERFA finanszírozású infrastrukturális beavatkozás; ugyanakkor a fejlesztés megvalósulását követően a kulcsprojekt számos, a HKFS több beavatkozási területén belül, helyi felhívás nyomán megvalósuló ESZA típusú programmal, rendezvénnyel, innovatív elemmel válik kerek egészé.

A Kálvária-domb és környezete kiváló helyszíneként szolgálhat a HKFS keretében támogatni tervezett intézkedések megvalósításához (pl.: helyi termékek bemutatása, értékesítése, helyi örökség és hagyományok bemutatása, egészségfejlesztő és sportrendezvények szervezése, helyi identitást erősítő tevékenységek, városrészek és közösségeik egymásra épülő közös rendezvényei, tehetségfelmérés- és gondozás, kulturális-művészeti közösségi kínálat bővítése, a család, mint a társadalom alapegységére építő komplex programok).

A kulcsprojektként azonosított fejlesztés helyzetelemzése, szükségességének alátámasztása, más fejlesztési elképzelésekhez, tervezett beavatkozásokhoz történő kiegészítő jellegének és illeszkedésének vizsgálata tekintetében az alábbiak állapíthatóak meg.

A Kálvária-domb és környékének fejlesztése Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (továbbiakban: ITS) „Kulturális negyed” koncepciójához illeszkedik, az ott megfogalmazott fejlesztési igény egy részét alkotja. Az ITS ide vonatkozó és idézett helyzetelemzése alapján a közösségvezérelt helyi fejlesztés keretében megvalósítani tervezett kultúra – és közösségfejlesztő tevékenység méltán lehet a HKFS megvalósításának kiinduló pontja és vezérfonala. („A várhoz és a városközpontokhoz délről kapcsolódó terület a történelmi belváros szerves része. Az egykori püspöki kertbe fokozatosan települtek be jelentős kulturális intézmények, melynek révén kialakult a város „kulturális negyede”. ... „A kijelölt akcióterületen a projekt keretében számos fejlesztést tervezünk, amelyek összességében egy új minőségű egységes kulturális negyedet alkothatnak.”)¹⁰. Figyelembe véve azt a megalapozó ténytet, hogy „a területen koncentráltan vannak

¹⁰ Veszprém Megyei jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 5.0. verzió, 112. o.

jelen a város kulturális tradícióihoz méltó és azokat megtestesítő intézmények”¹¹, a város Kulturális negyedének infrastrukturális megújítása a hosszú távú, alulról építkező közösség-szervezésnek és szerveződésnek ad teret, amely érték-megőrző üzenettel szolgál kiindulási alapként a HKFS keretében támogatható valamennyi további kultúra- és közösségfejlesztő tevékenységnek.

Tekintettel arra, hogy az ITS „Kulturális negyed” c. beavatkozásának egy részét képezi a Kálvária-domb és környékének fejlesztése, így a többi tervezett tevékenységhez és azok lehetséges finanszírozási forrásaihoz kapcsolódó kiegészítő jelleg jól körülírható. A komplex beavatkozáshoz igénybe venni tervezett források a CLLD eszközön túl, a TOP-6.3. prioritás (Gazdaságélénkítő és népességmegtartó városfejlesztés) Zöld város kialakítása alintézkedéséhez, a Modern Városok Program kultúra területére vonatkozó fejlesztési forrásaihoz (Veszprémi Petőfi Színház kormányzati szerepvállalással történő felújítása és korszerűsítése, a Színház környezetének megújítása, Csermák Antal Zeneiskola felújítása és korszerűsítése), a TOP-6.5.1. prioritás keretében a Laczkó Dezső Múzeum energetikai megújítására igényelt támogatási forráshoz, valamint tervezett GINOP és EFOP forrásokhoz kapcsolódnak. Jelenleg a TOP „Zöld város kialakítása” c. alintézkedéshez és a Modern Városok Program forrásaihoz kapcsolódó műszaki – szakmai tartalom előkészítési, egyeztetési, tervezési szakaszban van.

Az egyes fejlesztési koncepciók vizsgálatán túl a kulcsprojekt nevesítésének alapját és megvalósításának szükségességét jól alátámasztja a területen már meglévő szolgáltatások számba vétele és vizsgálata is, amelyek a megszólítani tervezett célcsoportok azonosításának is alapját képezik.

A területen már meglévő szolgáltatások közül kiemelendők a Laczkó Dezső Múzeum értékteremtő és érték-megőrző kiállításai, illetve a Bakonyi Ház jelenleg is működő etnobotanikus kertje, amely a Bakony és Balaton-felvidék jellegzetes, egykor a paraszti kultúrában is fontos szerepet játszó növényeiből ad válogatást. A terület a hatalmas kulturális értékkel rendelkező Medgyaszay István által tervezett épületeket (Petőfi Sándor Színház és egykori Korona Szálló épületegyüttese, Laczkó Dezső Múzeum és Bakonyi Ház) és az azokra épült szolgáltatásokat is magában hordozza, amelyek önmagukban is az egyes célcsoportok széles skáláját képesek megszólítani. A Csermák Antal Zeneiskola kiváló partner lehet a zene területén a HKFS keretében támogatni tervezett „tehetségfelmérés- és gondozás” c. intézkedés megvalósításában, míg a Szent Miklós-szegi Kálvária domb felújított környezete önmagában és más városrészek hasonló kulturális értékeivel együtt egyaránt alkalmas helyszín lesz közösségek vagy városrészek egymásra épülő rendezvényeinek megvalósításában. Az Erzsébet-liget és az Erzsébet sétány zöld felületeivel a természet közelség jegyében számos tervezett intézkedés megvalósításában alkalmas helyszíneként szolgál majd.

Összességében megállapítható, hogy a meglévő szolgáltatások és a terület funkcióbővítésével megvalósuló terek egymás hatását erősítve járulnak hozzá az alulról építkező közösségfejlesztés- és szervezés HKFS időtartamán túlmutató hosszú távú céljának eléréséhez és a HKFS keretében megvalósítható programokhoz.

A kulcsprojekt által megszólítani tervezett kiemelt célközösségek a kultúra és a művészet talaján a családok, a kisgyermek, a fiatalok és az idősebb korosztály. A fogyatékossgal élők számára történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának megvalósítása a teljes HKFS megvalósítása során kiemelt cél.

¹¹ Veszprém Megyei jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 5.0. verzió, 114. o.

A jelen kulcsprojektben foglalt infrastrukturális fejlesztés és annak tartalommal való megtöltése egymással összekapcsolja az Erzsébet-ligetet és Erzsébet sétányt, a Kálvária-dombot, az Óváros teret, a Várat és annak környezetét, valamint a Kolostorok és kertek korábban már felújított területét, amelyek így egybefüggő, egymásra épülő, és egymás hatását erősítő kulturális láncolatot alkotnak.

A kulcsprojekt megvalósításával a kijelölt beavatkozási területen a városi életminőség javításán túl, hosszú távon nő a megszervezett kulturális és közösségi rendezvények, események, illetve a közösségi szolgáltatásokat igénybe vevők száma.

A kulcsprojekt tervezett költségvetése az alábbiakban kerül ismertetésre.

A kulcsprojekt költségét a Támogatást Igénylő ERFA forrás terhére tervezi elszámolni.

A kulcsprojekt előkészítési, kivitelezési és kapcsolódó megvalósítási költségekkel (projekt előkészítés, tervezés, közbeszerzési eljárások lefolytatása, terület-előkészítés (régészeti), építés, eszközbeszerzés, szolgáltatások (műszaki ellenőrzés, projektmenedzsment, tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása, könyvvizsgálat) tervezett elszámolható költsége bruttó 255 000 000,- Ft, amely részletezését – a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. mellékletében meghatározott költségkorlátok figyelembe vételével - az alábbi táblázat tartalmazza.

Tevékenység megnevezése	272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. mellékletében meghatározott költségkorlátok	Bruttó elszámolható költség (HUF)
Beruházási költségek (építés, eszközbeszerzés)	-	223 125 000,-
Projekt előkészítés, tervezés	5 %	12 750 000,-
Közbeszerzési eljárások (közbeszerzési szakértő, közbeszerzési eljárás díja)	1 %	2 550 000,-
Terület előkészítés (régészeti)	2 %	5 100 000,-
Műszaki ellenőri szolgáltatás	1 %	2 550 000,-
Könyvvizsgálat	0,5 %	1 275 000,-
Projektmenedzsment	2,5 %	6 375 000,-
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása	0,5 %	1 275 000,-
ÖSSZESEN		255 000 000,-

A Felhívás 3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása c. pontjában foglalt szabályozás alapján a jelen kulcsprojekt elszámolható költsége és igényelt támogatási összege nem minősül állami támogatásnak, tekintettel arra, hogy a támogatott tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, így a kulcsprojekt keretében igényelt támogatási összeg a Felhívás 5.3. b) pontjában foglaltak alapján az elszámolható költség 100%-a, azaz 255 000 000,- Ft.

A kulcsprojekt vonatkozásában a Támogatást Igénylő személye Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata.

Összefoglalás

A fentiekben ismertetett kulcsprojekt, mint a város egyik legfontosabb kultúrával átszőtt területére tervezett fejlesztés a kultúra és közösségfejlesztés együttesének egyedi karakterét adja, amelyre - a HKFS keretében és annak megvalósítását követően hosszú távon is - további közösségfejlesztő, közösségszervező programok építhetők, így a fejlesztést a helyi közösség a HKFS vezérfonalaként, kulcsprojektjeként értelmezi.

Beavatkozások

Beavatkozási területek

1. Városrészi közösségi és kulturális terek infrastrukturális felújítása, átépítése, funkcióbővítése	
Kulcsprojekt:	Nem
Indoklás, alátámasztás:	A városban közösségi célokra megfelelő kialakítású, állapotú terek száma összességében is alacsony, elhelyezkedésük pedig aránytalan, nem illeszkedik a mennyiségi (pl. nagy lakótelepek) és minőségi igényekhez. Egyes városrészekben kifejezetten hiányoznak a megfelelő közösségi terek. A meglévők többsége javarészt nincs ellátva kellő számú paddal, esőbeállóval/pavilonnal, ivókúttal, sporteszközzel. Emiatt kevesen keresik fel őket, holott igény mutatkozik rá (erre jó példa a nemrégiben felújított <i>Kolostorok és kertek</i> (Betekints-völgy) területe, mely közkedvelté vált, sokan töltik ott szabadidejüket). Az intézkedés azt célozza, hogy a helyi társadalom minden tagja és közössége számára biztosított legyen elérhető közelségben jó minőségű közterület, ahol kisebb rendezvényeket is le lehet bonyolítani; szomszédok, baráti társaságok, különböző csoportok szabadtéri találkozására, programjaira adjanak lehetőséget. Az intézkedés célja továbbá, hogy tematikusan (pl. sport-egészség, helyi gazdaság – vásárok, érzékenyítés, stb.) specializált terek rendszere is kialakuljon.
Specifikus cél:	- Többfunkciójú kulturális és közösségi terek városi rendszerének kiépítése
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- utcabútorok elhelyezése - pavilon/dobogó létesítése - árnyékoló kihelyezése - zöldfelület rendezése - ivókút elhelyezése - vizesblokk kialakítása - szeméthyűtők elhelyezése - könyvállvány kihelyezése - kültéri kiállító-felület létesítése - interaktív információs eszköz/installáció elhelyezése - vizes játszóegység kialakítása, - kültéri sport/játszóeszközök elhelyezése - tájékoztató táblák kihelyezése - közösségi felületek kialakítása, felújítása, szükséges infrastrukturális fejlesztések megvalósítása - futópálya/pálya létrehozása - ügyességi foglalkoztató eszközök beszerzése - kutyafuttató kialakítása

	- biztonsági jelzőrendszer kialakítása (segélyhívó) - majdani sífutó pályához tereprendezés
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1. Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - CLLD közösségfejlesztő „soft” programjai - Kulturális negyed 2. Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001, valamint Kolostorok és kertek a veszprémi vár tövében KDOP 2.1.1/A-2008-0005 - Szociális város-rehabilitáció Veszprémben KDOP-3.1.1/D2-13-k2-2013-0002
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- gyerekek/ fiatalok - fiatal felnőttek - családok - aktív idősök és közösségeik
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; akadálymentességi szempontok figyelembe vétele; területi ajánlások figyelembe vétele; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás; környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; fenntarthatóság; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, esélytudatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	87.672,072 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.06-2022.12.
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ERFA

2. Közterületi közösségi tér kialakítása KULCSPROJEKT	
Kulcsprojekt:	Igen
Indoklás, alátámasztás:	A város egyik legfontosabb kultúrával átszőtt területére tervezett fejlesztés a kultúra és közösségfejlesztés együttesének egyedi karakterét adja, amelyre - a HKFS keretében és annak megvalósítását követően hosszú távon is - további közösségfejlesztő, közösségszervező programok építhetők, így a fejlesztés a HKFS egyik vezérfonalaként, kulcsprojektjeként értelmezendő.
Specifikus cél:	- Többfunkciójú kulturális és közösségi terek városi rendszerének kiépítése.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	A „városrészi közösségi és kulturális terek infrastrukturális felújítása, átépítése, funkcióbővítése” c. intézkedéshez közvetlenül kapcsolódó fejlesztés, mely a megvalósulást követően a HFS keretében támogatható intézkedések mentén számos ESZA programmal, projekttel tölthető meg.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1. Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - TOP-6.3. Zöld város - Modern Városok Program - TOP 6.1 Vár u. 10. kiállítótér kialakítása - CLLD közösségfejlesztő „soft” programjai 2. Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez:
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- családok - kisgyermekek - fiatalok - idősök
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás; környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja

	és mértéke; fenntarthatóság; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, esélytudoatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	255.000 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.04-2022.12..
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ERFA

3. Helyi örökség, termékek, gasztronómiai és egyéb hagyományok bemutatása; helyi identitást erősítő tevékenységek, helyi büszkeség, közösséghez tartozás erősítése; városrészi és városrészek közötti közösségfejlesztés

Kulcsprojekt:	Nem
Indoklás, alátámasztás:	A városban több olyan kevésbé ismert érték, (gasztronómiai) hagyomány, kulturális örökség/ emlék van, mely kisebb hangsúlyt kap, feledésbe merült, vagy nem kellően ismert a helyiek körében. Bemutatásuk, láthatóvá tételük, felidézésük erősíti a városhoz való kötődést, a helyi identitás formálódását, a helyi közösségek összetartását; mely a helyben maradáat, illetve a be/letelepedést is ösztönzi egyben. A város lakónépességére az előregedés jellemző, így nagyon fontos, hogy Veszprém vonzó legyen a fiatal felnőttek (családalapítás előtt állók) számára. Az identitás kialakítását már gyermekkorban célszerű elkezdni, hogy erőssé váljon a kötelék, mely a városhoz kapcsolja őket, s felnövekedvén ne válasszanak más várost a letelepedésre. Mindehhez élményszerűvé kell tenni a helyi emlékekhez, hagyományokhoz való kapcsolódást. Veszprémben mind a városrészek között, mind városrészekben belül erősítésre szorul a különböző elvek (generációk, területi szempontok, szakterületek, stb.) szerint szerveződő közösségek közötti kapcsolatrendszer, együttműködés, kommunikáció. Az intézkedés azt is célozza, hogy minden szinten erősödjön a veszprémi közösségek közötti párbeszéd, amely lehetővé teszi a közös gondolkodást, tervezést és közösségi kezdeményezéseket. A helyi termékek megjelenítése és elérhetővé tétele egyúttal piacot teremt a helyi gazdaság számára, a helyi vállalkozások jövedelmi viszonyai javulnak, mely a munkahelyteremtést is elősegíti. Mindez hozzájárul a környezeti fenntarthatósághoz (REL – rövid ellátási láncok), valamint a lakosság egészség- és környezettudoatosságának fejlődéséhez.
Specifikus cél:	- Erős veszprémi identitás és kötődés kialakítása a helyi örökség, hagyományok ápolásán és a kulturális kínálat erősítésén keresztül. - Közösségi szemléletformálás révén környezet-és egészségtudoatossá váló helyi társadalom. - Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- termelői piac kialakítása - kitelepülés-szerű gasztronómiai rendezvény, fesztivál rendezése - vásár rendezése - védjegysrendszer létrehozása - védjegyes termékek hozzáférhetővé tétele - gasztronómiai útvonalak kijelölése - gasztronómiai kiadvány/szakácskönyv elkészítése - főzőiskola indítása - gasztronómiai estek, előadások, kiállítás szervezése - veszprémi menü összeállítása, elérhetővé tétele (vendéglátóhelyek bevonása) - egyes területek történetének megismertetése, interaktív módon - tematikus utak/ séták (pl.: történeti, művészeti), helyismereti foglalkozások szervezése

	- ismertető füzet készítése - ismertető tábla, térkép elhelyezése - hagyományokhoz kapcsolódó kulturális rendezvény szervezése - ipartörténeti tárgyak beszerzése, bemutathatóvá tétele és elhelyezése történeti szempontból releváns helyszínen - gyermek vetélkedők szervezése - mesterségek tanítása - interaktív, innovatív, de hagyományokra építő foglalkozások, rendezvények, kiállítások szervezése - városrészek bemutatkozásának megszervezése, több alkalommal, már meglévő programra épülve, valamint önálló programként egyaránt - utcabál szervezése - városrészek közötti egyeztetés, fórum, rendezvények szervezése - Veszprém város monográfiájának elkészítése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - ITS fejlesztési beavatkozás: „A mi piacunk” - „Térségi identitás” - TOP 6.1 Vár u. 10. kiállítótér kialakítása 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - Kolostorok és kertek a veszprémi vár tövében KDOP 2.1.1/A-2008-0005 - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- fiatal felnőttek - családok - idősek - termelők - szolgáltatók - szakmai tudományos szervezetek - kisiparosok - oktatási-nevelési intézmények
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás (ha releváns); környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, indikátor vállalások, esélytudatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	87.500 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.08-2022.12..
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ESZA

4. Társadalmi érzékenyítés a fogyatékkal élők, a hátrányos helyzetű és más közösségek társadalmi integrációjának erősítése érdekében, infrastrukturális fejlesztések

Kulcsprojekt:	Nem
Indoklás, alátámasztás:	A társadalmi együttélés szempontjából nagyon fontos a hátrányos helyzetűek, valamilyen fogyatékkal élők helyzetének megismerése, hogy elfogadóbbá váljon a lakosság. Országos szintű probléma, hogy ami az átlagostól eltérő, azt elutasítják az emberek, ismeretek hiányában is. Életkortól, élethelyzettől függetlenül szükség volna megtanulni, hogy mit jelent fogyatékkal élni. Elősegítené a szolidaritást, a toleranciát, a türelmet, ami manapság egyre kevésbé jellemző. Érzékenyítő tevékenységek, tréningek,

	eszközök útján bemutathatóak volnának élethelyzetük sajátosságai (milyen kerekesszékekben ülve/gyengén látóként stb. megélni a mindennapokat). Az intézkedés elősegíti a fogyatékkal élők közösségi beilleszkedését.
Specifikus cél:	Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- fogyatékosági sajátosságok mentén kialakított részlegek létesítése (pl.: kerekesszék használata) - integrált játékkert kialakítása - látásukban korlátozottak számára (is) érdekes kert létrehozása (eltérő felületi textúrák, illatok, kiemelt/magasított növény-szigetek) - mezítlábas útvonal kiépítése (különböző féle járőfelületek) - fogyatékosági sajátosságok mentén kialakított részlegek (pl.: kerekesszék használata) bemutatása, tájékoztatás, kipróbálásra lehetőség biztosítása - szemléltető kiállítás, rendezvény, bemutató szervezése - egészségesek és fogyatékosokkal élők számára közös programok, akciók, foglalkozások szervezése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1. Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: 2. Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - Dózsaváros XXI. századi iskolája - a veszprémi Dózsa György Általános Iskola esélyegyenlőség-orientált fejlesztése KDOP-5.1.1/2/2F/2f-2009-0008 - Hriszto Botev Általános Iskola akadálymentesítése KDOP-5.3.2-2007-0062 - Akadálymentesítés a veszprémi Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvodában KDOP-5.3.2-2007-0008
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- mindegyik társadalmi/demográfiai csoport
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás (ha releváns); környezeti igénybevetel; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, indikátor vállalások, esélytudatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	7.500 eFt / 10.000 eFt összesen: 17.500 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.08-2022.12.
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ERFA / ESZA

5. Közösségi jellegű, közösségépítő, egészségfejlesztő-sportrendezvények és hozzájuk kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések

Kulcsprojekt:	Nem
Indoklás, alátámasztás:	A Veszprémre is jellemző idősödő társadalom miatt az egészségügyi rendszer fenntarthatósága csökkenni fog, ezért a megelőzés, az egészségtudatos életmód kiemelkedő fontosságúvá válik. A mozgáskultúra fejlesztése, az egészségmegőrzés technikáinak elsajátítása elengedhetetlen, hogy Veszprém lakossága minél tovább aktívan és egészségesen éljen. Kulcselem a mozgásra való ösztönzés, hiszen a városban nagyon sokan ülő munkát végeznek, ráadásul mesterséges fényviszonyok között; így ennek ellensúlyozása a szabad levegőn való sportolás/mozgás. Az intézkedés kifejezetten a csoportos, közösségben történő egészséges mozgásformák bemutatását, képzését, gyakorlását - és ennél fogva a közösségépítést is - támogatja, az ehhez kapcsolódó infrastrukturális feltételek megteremtésével.

Specifikus cél:	Közösségi szemléletformálás révén környezet-és egészségtudatossá váló helyi társadalom.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- helyi túra, nordic walking, futó útvonalak kijelölése, kitáblázása - felnőtt játszótér kialakítása - mászó fal kialakítása - mozgáskoordinációt segítő egységek kialakítása (pl. Kneipp-medence, instabil felületek/eszközök) - gerinctréninghez/állapotfelméréshez /nordic walkinghoz szükséges eszközök beszerzése - jóga-pontok kialakítása, feltüntetése táblákon - zöld sportágválasztó szervezése - helyi bajnokságok szervezése (ping-pong, sakk, gördeszka, pétanque stb.) - rendszeres nordic walking foglalkozások szervezése - rendszeres gerinctréning, jógaoktatás szervezése - komplex gerincprogram kidolgozása, megvalósítása (állapotfelmérés, mozgásformák megtanítása, utókövetés stb.) - teljesítménytúra, tematikus túra, nordic walking túra / verseny szervezése - „Hősök Tere” program meghívása - videó riport készítése az egyes kevésbé ismert mozgásformák népszerűsítése érdekében - előadások szervezése egészségmegőrzés/egészségtudatos életmód témakörben iskolások számára - cégek számára egészség-megőrzési program szervezése (bevonás)
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - ITS fejlesztési beavatkozás: „Stadion funkcióbővítő fejlesztése” 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - Kolostorok és kertek a veszprémi vár tövében KDOP 2.1.1/A-2008-0005 - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- gyerekek/ fiatalok - fiatal felnőttek - családok - aktív idősök - trénerok, sportszakemberek - oktatási-nevelési intézmények - munkáltatók
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás (ha releváns); környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, indikátor vállalások, esélytudatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	12.500 eFt / 27.500 eFt összesen: 40.000 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.08-2022.12.
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ERFA / ESZA

6. Helyi társadalmi, gazdasági információs szolgáltatás, adatbázis, online/webes elérhetőség kialakítása, fejlesztése; kapcsolódó képzések

Kulcsprojekt:	Nem
---------------	-----

Indoklás, alátámasztás:	A helyzetfeltáró munka során több téma/terület vonatkozásában is felmerült, hogy a város lakói számára nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű, és főként rendezett-rendszerezett információ, adat a különböző veszprémi lehetőségeket illetően. Nem megfelelően, s nem azonos helyen biztosított a hozzáférés a gazdasági vonatkozású információkhoz, a turisztikai ismeretekről, a kulturális attrakciókról, önkéntes kapacitásról, iskolai közösségi szolgálatról, vagy akár a közösségi terek különböző használatbavételi lehetőségeiről. Hiányzik a Veszprém fejlődését átfogóan, illetve az egyes fejlesztési projektek, rendezvények céljain, eredményein keresztül bemutató kommunikációs platform, mely az egységes szemléletű informáláson túl alkalmas arra is, hogy erősítse a városimázst, helyi kötődést és büszkeséget, és arra is, hogy az egyes fejlesztési lépésekhez, projektekhez kapcsolódó újabb – szinergikus hatásokat kihasználó - projektötletek születését, projektek kidolgozását, megvalósítását generálja. Alkalmas lehet az egyes fejlesztési elképzelések összekapcsolódásának erősítésére. Az adatok gyűjtését, rendszerezését követően teljes körűen hozzáférhetővé válnak a városlakók számára releváns és szükséges ismeretek. Az információk megszerzéséhez Veszprém város információs portáljához illeszkedő, tartalmával integritásban működő webes alkalmazást szándékozunk létrehozni. Akadálymentességi felmérés is része elképzeléseinknek, melynek eredményeit közzétesszük, valamint beépítjük a felhívásokra érkező projektek elvárásai közé.
Specifikus cél:	Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- akadálymentesség felmérése a városban - akadálymentesítési térkép elkészítése - akadálymentesítési kiadvány szerkesztése, megjelentetése - összegyűjtött akadálymentesítési adatok elhelyezése applikációs programon - kulturális és közösségi terekhez kapcsolódó, mobil eszközre optimalizált webes alkalmazás fejlesztése - közösségi térként használható helyek/területek felmérése, adatbázis létrehozása, közzététele - gazdasági adatbázisok létrehozása - helyi fejlesztések, rendezvények átfogó, egységes szemléletű bemutatását célzó kommunikációs, városimázs felület létrehozása - önkéntességre vonatkozó igények és lehetőségek felmérése, közzététele, koordinálása - városi szintű iskolai közösségi szolgálat feltérképezése, beintegrálása a városi akciókba - adományozói kultúra fejlesztésének elindítása
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - TOP-6.8.2-15VP1 Foglalkoztatási paktum 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez:
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- fogyatékossgal élők - gazdasági szféra szereplői - adott szolgáltatást igénybevevők
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás (ha releváns); környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, indikátor vállalások, esélytudatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	12.500 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.08-2022.12..
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ERFA

7. Kulturális-művészeti kapacitások fejlesztése, közösségi kínálat bővítése	
Kulcsprojekt:	Nem
Indoklás, alátámasztás:	A városban immár hagyománnyá vált, országos jelentőségű fesztiválok zajlanak, melyek kisebb programelemekkel bővíthetők, több társadalmi csoport (civil szervezetek, gyerekek, egyetemisták) együttes kiszolgálására. Ugyanakkor ezek a rendezvények főként a nyári időszakban kerülnek megrendezésre, ezért a többi évszakra is hangsúlyt kellene helyezni. Ezen kívül kisebb, rendszeresen jelentkező programokkal, rendezvényekkel a helyben élők jobban megmozgathatóak, s színesedhet a hétköznapi szűrkesége, monotonitása is általuk. Veszprém kulturális életének meghatározó eleme a zene, a város komoly zenei hagyományokkal rendelkezik, számos kórusa és több zenekara, magas szintű képzést nyújtó zeneiskolája is hírnevét öregbíti. A tehetséges diákok bemutatkozási lehetőségei azonban leginkább rendezvényekre korlátozódnak, emiatt több (kötetlen) programra és helyszínre volna szükség, ahol a város lakói és az ifjú zenészek együtt élvezhetnék a zene feltöltő élményét. Továbbá egészen fiatal korban elkezdhető volna a zenei tehetség felkutatása és fejlesztése, illetve az önkifejezés és kapcsolatteremtés készségének segítése a kisgyermek számára. Mindez hosszú távon befolyásolhatja a városi lét minőségi, kreatív, cselekvő megélését is. Ezen túl más kulturális, tudományos területen is fontos a veszprémi tehetségek felkutatása, felkarolása, gondozása. A gyakori közös élmények összekovácsolják a közösséget, ezáltal pedig mindenki sokkal elfogadóbbá, szolidárisabbá válik. Az intézkedés erősíti a helyi identitást.
Specifikus cél:	- Erős veszprémi identitás és kötődés kialakítása a helyi örökség, hagyományok ápolásán és a kulturális kínálat erősítésén keresztül. - Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- interaktív előadások, beszélgetések szervezése („mindennapi tudomány”) - vizuális látásmód fejlesztése (interaktív játszóház/tér) - interaktív kiállítások szervezése - filmművészeti fesztivál rendezése („minden, ami filmkészítés”) - utcamozi létesítése - szabadtéri programok szervezése - aszfaltrajzverseny rendezése - hungarikumok bemutatása, több napos szabadtéri rendezvény keretében - városi rendezvényekhez/ eseményekhez kapcsolódó kitelepülés, azok színesítésére; különböző szervezetek megjelenésére lehetőség biztosítása (civil szervezet, egyetemisták, oktatók stb.) - városi rendezvényekhez/ eseményekhez kapcsolódóan tematikus játékterek létrehozása - városi közösségi tematikus rendezvények megszervezése - komplex (zene, mozgás, dráma, képi kifejezés stb.) személyiség-és közösségfejlesztő program megvalósítása - felmérések, tanulmányok készítése - képzési program lebonyolítása - tehetségek számára rendszeres megjelenési lehetőség megteremtése - mentorálási program szervezése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - Modern Városok program: zeneiskolai fejlesztés - TOP 6.1 Vár u. 10. kiállítótér kialakítása 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001 - Belvárosi rehabilitáció I. ütem KDOP-3.1.1/D-2010-0001

A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- fiatal felnőttek - családok - idősek - kulturális-művészeti közösségek - szülők - gyermekek (1-10 év) - általános-és középiskolások - pedagógusok - mentorok, művészek, tudósok
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás (ha releváns); környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, indikátor vállalások, esélytudatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	45.000 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.08-2022.12.
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ESZA

8. Városi környezeti fenntarthatóság érdekében megvalósítandó fejlesztések, környezettudatossági programok, akciók

Kulcsprojekt:	Nem
Indoklás, alátámasztás:	A klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira való reagálás összetársadalmi érdek. Veszprémben - amely Klímasztár város - adott a talaja a szemléletformálásnak, erre építve komplex környezet-tudatossági program indítható. Ennek eredményeképp mérsékelhető a városlakók környezetterhelő életmódja, hosszútávon használható és fenntartható technikák válnak elsajátíthatóvá, és jóval egészségesebb környezet alakul ki, mely az egészségmegőrzésben is pozitív változást hoz. A közösen elért eredmények, lebonyolított akciók összekovácsolják a jelenleg izoláltan működő közösségeket, vagy újakat hoznak létre, egyúttal erősítik a helyi identitást, s fejlesztik a környezeti kultúrát. Az intézkedés a kitűzött célok infrastrukturális alapját is megteremti.
Specifikus cél:	- Közösségi szemléletformálás révén környezet-és egészségtudatossá váló helyi társadalom. - Aktív, innovatíván együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- környezettudatos, szalmabála-házak építése, felszerelése - működésről szóló tájékoztató tábla elhelyezése - faültetés - biodiverzitást, zöldterületi gazdálkodást bemutató hely/terület kialakítása, növénykultúra telepítése lakossági bevonással - régi, környezettudatos technikák újratanítása a mindennapi életet szolgálva (pl. horgolás, kötés, barkácsolás – raklapból, festési technikák, balkon-fűszerkert készítés) - újrahasznosított anyagokból használati tárgyak készítésének kialakítása - zöld emléktárgyak készítésének kialakítása - helyi tehetségek, kreatív személyek bemutatása - jó példák összegyűjtése (zöld cégek a városban) - szemléletformáló akciók, rendezvények szervezése, rendezése (pl: plakátverseny, fotópályázat, hulladéklerakó látogatása, szemléletformáló rendezvények, akciók stb.)

	- rendezvénysorozat lebonyolítása klímaváltozás várható hatásaira, fenntarthatóságra vonatkozóan
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - TOP-6.3. Zöld város kialakítása - TOP 6.5 Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése - CLLD közösségfejlesztő „soft” programjai. 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez:
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- családok - fiatal felnőttek - gyerekek - aktív idősek
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás (ha releváns); környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, indikátor vállalások, esélytudatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	12.500 eFt / 45.000 eFt összesen: 57.500 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.08-2022.12.
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ERFA / ESZA

9. A családra, mint a társadalom alapegységére építő komplex programok

Kulcsprojekt:	Nem
Indoklás, alátámasztás:	A gyermeket nevelő család, mint a társadalom legkisebb és legmeghatározóbb rendszerének értéként történő kiemelése, óvása, támogatása össztársadalmi érdek. A családok közösséggé formálva képesek csak belső értékeiket megmutatni, képviselni. A szülő/nagyszülő - gyermek közös játéktevékenységén keresztül jól támogatható a családi nevelés, egyúttal a család értékeinek óvása és tiszteletben tartása is megvalósítható (generációk közötti távolság csökkentése). Esetleges nevelési, gondozási hiányosságok, életvezetési problémák megoldásában, pótlásában segítségre van szükség, azt a jelenlegi intézményi forma nem tudja kielégíteni. Ehhez kötetlen, könnyen elérhető, rendszeres formában jelentkező foglalkozások biztosítására volna szükség.
Specifikus cél:	- Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése. - Közösségi szemléletformálás révén környezet-és egészségtudatossá váló helyi társadalom.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek:	- játszóházi/teadélutáni programok, klubfoglalkozások szervezése - találkozók szervezése hasonló élethelyzetben lévők számára (valamilyen érzékenység, allergia; magatartászavar stb.) - felkészítő csoportok megszervezése (iskola, pályaválasztás, szülés, nyugdíj stb.) - praktikus/költséghatékony háztartásvezetési (főzési) technikák bemutatására és elsajátítására foglalkozások szervezése, lebonyolítása - önkéntes program bonyolítása - családi rendezvények/napok megszervezése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez:

	- TOP 6.2 Családbarát fejlesztések: Aprófalvi bölcsőde kapacitásbővítő átalakítása/Egry úti óvoda újjáépítése/ Gyulafirátóti óvoda újjáépítése/ Bóbita Körzeti Óvoda felújítása/ Hársfa tagóvoda felújítása több helyszínen 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001 - Óvodafejlesztés, az óvodapedagógia strukturális feltételrendszerének továbbfejlesztése TIOP-3.1.11-12/2-2012-0026 - Veszprémi Hóvirág és Napsugár Bölcsődék fejlesztése és kapacitásbővítése KDOP 5.2.2/B-2f-2009-0011
A művelet/helyi felhívás célcsoportja:	- családok - gyerekek - idősök
Kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Szakmai szervezetekkel való, illetve szektorközi együttműködés a tervezésben és megvalósításban; innovatív megoldások, új technikák alkalmazása; tulajdonosi hozzájárulás (ha releváns); környezeti igénybevétel csökkentése; helyi közösség bevonásának módja és mértéke; kommunikációs tervek és vállalások; megvalósítási szervezeti kapacitás, indikátor vállalások, esélytudoatosság közvetítése.
Tervezett forrás:	35.000 eFt
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2018.08-2022.12.
Támogató alap (ESZA/ERFA):	ESZA

A tervezett műveleteket, helyi felhívásokat az alábbi táblázatban is összefoglaljuk.

Beavatkozási területek

Sorszám	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Tervezett időin tervallum év, hónap	Támogató alap (ESZA/ERFA)
1.	Városrészi közösségi és kulturális terek infrastrukturális felújítása, átépítése, funkcióbővítése	A városban közösségi célokra megfelelő kialakítású, állapotú terek száma összességében is alacsony, elhelyezkedésük pedig aránytalan, nem illeszkedik a mennyiségi (pl. nagy lakótelepek) és minőségi igényekhez. Egyes városrészekben kifejezetten hiányoznak a megfelelő közösségi terek. A meglévők többsége javarészt nincs ellátva kellő számú paddal, esőbeállóval/pavilonnal, ivókúttal, sporteszközzel. Emiatt kevesen keresik fel őket, holott igény mutatkozik rá (erre jó példa a nemrégiben felújított <i>Kolostorok és kertek</i> (Betekints-völgy) területe, mely közkedvelté vált, sokan töltik ott szabadidejüket). Az intézkedés azt célozza, hogy a helyi társadalom minden tagja és közössége számára biztosított legyen elérhető közelségben jó minőségű közterület, ahol kisebb rendezvényeket is lehet bonyolítani; szomszédok, baráti társaságok, különböző csoportok szabadtéri találkozására, programjaira adjanak lehetőséget.	- Többfunkciójú kulturális és közösségi terek városi rendszerének kiépítése	- utcabútorok elhelyezése - pavilon/dobogó létesítése - árnyékoló kihelyezése - zöldfelület rendezése - ivókút elhelyezése - vizesblokk kialakítása - szemétgyűjtők elhelyezése - könyvvállvány kihelyezése - kültéri kiállító-felület létesítése - interaktív információs eszköz/installáció elhelyezése - vizes játszóegység kialakítása,	1. Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - CLLD közösségfejlesztő „soft” programjai - Kulturális negyed 2. Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - AGÓRA Veszprém TIOP - 1.2.1A-12/1-2013-0001, valamint Kolostorok és kertek a veszprémi	- gyerekek / fiatalok - fiatal felnőttek - családok - aktív idősök és közösségeik	87.672,072 eFt	2018.06-2022.12..	ERFA

		Az intézkedés célja továbbá, hogy tematikusan (pl. sport-egészség, helyi gazdaság – vásárok, érzékenyítés, stb.) specializált terek rendszere is kialakuljon.		- kültéri sport/játzóeszközök elhelyezése - tájékoztató táblák kihelyezése - közösségi felületek kialakítása, felújítása, szükséges infrastrukturális fejlesztések megvalósítása - futóútvonal/pálya létrehozása - ügyességi foglalkoztató eszközök beszerzése - kutyafuttató kialakítása - biztonsági jelzőrendszer kialakítása (segélyhívó) - majdani sífutó pályához tereprendezés	vár tövében KDOP 2.1.1/A-2008-0005 - Szociális városrehabilitáció Veszprémben KDOP-3.1.1/D2-13-k2-2013-0002				
2.	Közterületi közösségi tér kialakítása	A város egyik legfontosabb kultúrával átszőtt területére tervezett fejlesztés a kultúra és közösségfejlesztés együttesének egyedi karakterét adja, amelyre - a HKFS keretében és annak megvalósítását követően hosszú távon is - további közösségfejlesztő, közösségszervező programok építhetők, így a fejlesztés a HKFS egyik vezérfonalaként, kulcsprojektjeként értelmezendő.	- Többfunkciójú kulturális és közösségi terek városi rendszerének kiépítése.	A „városrészi közösségi és kulturális terek infrastrukturális felújítása, átépítése, funkcióbővítése” c. intézkedéshez közvetlenül kapcsolódó fejlesztés, mely a megvalósulást	1. Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - TOP-6.3. Zöld város - Modern Városok Program - TOP 6.1 Vár u. 10.	- családok - kisgyermek - fiatalok - idősek	255.000 eFt	2018. 04-2022. 12..	

				követően a HFS keretében támogatható intézkedések mentén számos ESZA programmal, projekttel tölthető meg.	kiállítótér kialakítása - CLLD közösségfejlesztő „soft” programjai 2. Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez:				
3.	Helyi örökség, termékek, gasztronómiai és egyéb hagyományok bemutatása; helyi identitást erősítő tevékenységek, helyi büszkeség, közösséghez tartozás erősítése; városrészi és városrészek közötti közösségfejlesztés és	A városban több olyan kevésbé ismert érték, (gasztronómiai) hagyomány, kulturális örökség/emlék van, mely kisebb hangsúlyt kap, feledésbe merült, vagy nem kellően ismert a helyiek körében. Bemutatásuk, láthatóvá tételük, felidézésük erősíti a városhoz való kötődést, a helyi identitás formálódását, a helyi közösségek összetartását; mely a helyben maradást, illetve a be/letelepedést is ösztönzi egyben. A város lakónépességére az előregedés jellemző, így nagyon fontos, hogy Veszprém vonzó legyen a fiatal felnőttek (családalapítás előtt állók) számára. Az identitás kialakítását már gyermekkorban célszerű elkezdni, hogy erőssé váljon a kötelék, mely a városhoz kapcsolja őket, s felnövekedvén ne válasszanak más várost a letelepedésre. Mindehhez élményszerűvé kell tenni a helyi emlékekhez, hagyományokhoz való kapcsolódást. Veszprémben mind a városrészek között, mind városrészekben belül erősítésre szorul a különböző elvek (generációk, területi szempontok, szakterületek, stb.) szerint szerveződő közösségek közötti kapcsolatrendszer, együttműködés,	- Erős veszprémi identitás és kötődés kialakítása a helyi örökség, hagyományok ápolásán és a kulturális kínálat erősítésén keresztül. - Közösségi szemléletformálás révén környezet- és egészségtudatossá váló helyi társadalom. - Aktív, innovatívan	- termelői piac kialakítása - kitelepülés-szerű gasztronómiai rendezvény, fesztivál rendezése - vásár rendezése - védjegyrendszer létrehozása - védjegyes termékek hozzáférhetővé tétele - gasztronómiai útvonalak kijelölése - gasztronómiai kiadvány/szakácskönyv elkészítése - főzőiskola indítása - gasztronómiai estek, előadások, kiállítás szervezése - veszprémi menü összeállítása, elérhetővé tétele	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - ITS fejlesztési beavatkozás:” A mi piacunk” „Térségi identitás” - TOP 6.1 Vár u. 10. kiállítótér kialakítása 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - Kolostorok és kertek a veszprémi vártövében KDOP 2.1.1/A-2008-0005 - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001	- fiatal felnőttek - családok - idősök - termelők - szolgáltatók - szakmai tudományos szervezetek - kisiparosok - oktatási-nevelési intézmények	87.500 eFt	2018. 08-2022. 12..	ESZA

				- városrészek bemutatkozásának megszervezése, több alkalommal, már meglévő programra épülve, valamint önálló programként egyaránt - utcabál szervezése - városrészek közötti egyeztetés, fórum, rendezvények szervezése - Veszprém város monográfiájának elkészítése						
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

4.	Társadalmi érzékenyítés a fogyatékkal élők, a hátrányos helyzetű és más közösségek társadalmi integrációjának erősítése érdekében, infrastrukturális fejlesztések	A társadalmi együttélés szempontjából nagyon fontos a hátrányos helyzetűek, valamilyen fogyatékkal élők helyzetének megismerése, hogy elfogadóbbá váljon a lakosság. Országos szintű probléma, hogy ami az átlagostól eltérő, azt elutasítják az emberek, ismeretek hiányában is. Életkortól, élethelyzettől függetlenül szükség volna megtanulni, hogy mit jelent fogyatékkal élni. Elősegítené a szolidaritást, a toleranciát, a türelmet, ami manapság egyre kevésbé jellemző. Érzékenyítő tevékenységek, tréningek, eszközök útján bemutatathatóak volnának élethelyzetük sajátosságai (milyen kerekesszékekben ülve/gyengén látóként stb. megélni a mindennapokat). Az intézkedés elősegíti a fogyatékkal élők közösségi beilleszkedését.	Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése .	- fogyatékosági sajátosságok mentén kialakított részlegek létesítése (pl.: kerekesszék használata) - integrált játékkert kialakítása - látásukban korlátozottak számára (is) érdekes kert létrehozása (eltérő felületi textúrák, illatok, kiemelt/magasított növénysszigetek) - mezítlábas útvonal kiépítése (különböző féle járófelületek) - fogyatékosági sajátosságok mentén kialakított részlegek (pl.: kerekesszék használata) bemutatása, tájékoztatás, kipróbálásra lehetőség biztosítása - szemléltető kiállítás, rendezvény, bemutató szervezése - egészségesek és fogyatékosokkal élők számára közös	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: 2. Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - Dózsaváros XXI. századi iskolája - a veszprémi Dózsa György Általános Iskola esélyegyenlős ég-orientált fejlesztése KDOP-5.1.1/2/2F/2f-2009-0008 - Hriszto Botev Általános Iskola akadálymentesítése KDOP-5.3.2-2007-0062 - Akadálymentesítés a veszprémi Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvodában KDOP-5.3.2-2007-0008	- mindegyik társadalmi/demográfiai csoport	7.500 eFt 10.000 eFt	2018.08-2022.12.	ERFA ESZA
----	---	---	---	--	---	---	---------------------------------	-------------------------	----------------------

				- programok, akciók, foglalkozások szervezése					
5.	Közösségi jellegű, közösségépítő, egészségfejlesztő-sportprogramo	A Veszprémre is jellemző idősödő társadalom miatt az egészségügyi rendszer fenntarthatósága csökkenni fog, ezért a megelőzés, az egészségtudatos életmód kiemelkedő fontosságúvá válik. A mozgáskultúra fejlesztése, az egészségmegőrzés technikáinak	Közösségi szemléletformálás révén környezet-és egészségtudat	- helyi túra, nordic walking, futó útvonalak kijelölése, kitáblázása - felnőtt játszótér kialakítása	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - ITS fejlesztési beavatkozás: „Stadion	- gyerekek / fiatalok - fiatal felnőttek - családok	12.500 Ft 27.500 eFt	2018. 08-2022. 12.	ERFA ESZA

	k szervezése (eszközbeszerzés), és hozzájuk kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések	elsajátítsa elengedhetetlen, hogy Veszprém lakossága minél tovább aktívan és egészségesen éljen. Kulcselem a mozgásra való ösztönzés, hiszen a városban nagyon sokan ülő munkát végeznek, ráadásul mesterséges fényviszonyok között; így ennek ellensúlyozása a szabad levegőn való sportolás/mozgás. Az intézkedés kifejezetten a csoportos, közösségben történő egészséges mozgásformák bemutatását, képzését, gyakorlását - és ennél fogva a közösségépítést is - támogatja, az ehhez kapcsolódó infrastrukturális feltételek megteremtésével.	összéváló helyi társadalom.	- mászó fal kialakítása - mozgáskoordinációt segítő egységek kialakítása (pl. Kneipp-medence, instabil felületek/eszközök) - gerinctréninghez/állapotfelméréshez /nordic walkinghoz szükséges eszközök beszerzése - jóga-pontok kialakítása, feltüntetése táblákon - zöld sportágválasztó szervezése - helyi bajnokságok szervezése (ping-pong, sakk, gördeszka, pétanque stb.) - rendszeres nordic walking foglalkozások szervezése - rendszeres gerinctréning, jógaoktatás szervezése - komplex gerincprogram kidolgozása, megvalósítása	funkcióbővítő fejlesztése” 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - Kolostorok és kertek a veszprémi vár tövében KDOP 2.1.1/A-2008-0005 - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001	- aktív idősök - trénerek, sportszakemberek - oktatási-nevelési intézmények - munkáltatók				
--	---	---	------------------------------------	--	---	--	--	--	--	--

				(állapotfelmérés, mozgásformák megtanítása, utókövetés stb.) - teljesítménytúra, tematikus túra, nordic walking túra / verseny szervezése - „Hősök Tere” program meghívása - videó riport készítése az egyes kevésbé ismert mozgásformák népszerűsítése érdekében - előadások szervezése egészségmegőrzés/egészségtudatos életmód témakörben iskolások számára - cégek számára egészség-megőrzési program szervezése (bevonás)					
6.	Helyi társadalmi, gazdasági információs szolgáltatás, adatbázis, online/webes elérhetőség kialakítása, fejlesztése;	A helyzetfeltáró munka során több téma/terület vonatkozásában is felmerült, hogy a város lakói számára nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű, és főként rendezett-rendszerezett információ, adat a különböző veszprémi lehetőségeket illetően. Nem megfelelően, s nem azonos helyen biztosított a hozzáférés a gazdasági vonatkozású információkhoz, a turisztikai ismeretekről, a kulturális attrakciókról, önkéntes kapacitásról, iskolai	Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése.	- akadálymentesség felmérése a városban - akadálymentesítési térkép elkészítése - akadálymentesítési kiadvány szerkesztése, megjelentetése - összegyűjtött akadálymentesítési	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - TOP-6.8.2-15VP1 Foglalkoztatási paktum	- fogyatékkal élőknél - gazdasági szféra szereplőinél - adott szolgáltatást	12.500 eFt	2018. 08-2022. 12.	ESZA

	kapcsolódó képzések	közösségi szolgálatról, vagy akár a közösségi terek különböző használatbavételi lehetőségeiről. Hiányzik a Veszprém fejlődését átfogóan, illetve az egyes fejlesztési projektek, rendezvények céljain, eredményein keresztül bemutató kommunikációs platform, mely az egységes szemléletű informáláson túl alkalmas arra is, hogy erősítse a városimázst, helyi kötődést és büszkeséget, és arra is, hogy az egyes fejlesztési lépésekhez, projektekhez kapcsolódó újabb – szinergikus hatásokat kihasználó - projektötletek születését, projektek kidolgozását, megvalósítását generálja. Alkalmas lehet az egyes fejlesztési elképzelések összekapcsolódásának erősítésére. Az adatok gyűjtését, rendszerezését követően teljes körűen hozzáférhetővé válnak a városlakók számára releváns és szükséges ismeretek. Az információk megszerzéséhez Veszprém város információs portáljához illeszkedő, tartalmával integritásban működő webes alkalmazást szándékozunk létrehozni. Akadálymentességi felmérés is része elképzeléseinknek, melynek eredményeit közzéteesszük, valamint beépítjük a felhívásokra érkező projektek elvárásai közé.		adatok elhelyezése applikációs programon - kulturális és közösségi terekhez kapcsolódó, mobil eszközre optimalizált webes alkalmazás fejlesztése - közösségi térként használható helyek/területek felmérése, adatbázis létrehozása, közzététele - gazdasági adatbázisok létrehozása - helyi fejlesztések, rendezvények átfogó, egységes szemléletű bemutatását célzó kommunikációs, városimázs felület létrehozása - önkéntességre vonatkozó igények és lehetőségek felmérése, közzététele, koordinálása - városi szintű iskolai közösségi szolgálat feltérképezése,	2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez:	igénybev evők			
--	-----------------------------------	---	--	--	---	----------------------	--	--	--

				beintegrálása a városi akciókba - adományozói kultúra fejlesztésének elindítása					
7.	Kulturális-művészeti kapacitások fejlesztése, közösségi kínálat bővítése	A városban immár hagyománnyá vált, országos jelentőségű fesztiválok zajlanak, melyek kisebb programelemekkel bővíthetők, több társadalmi csoport (civil szervezetek, gyerekek, egyetemisták) együttes kiszolgálására. Ugyanakkor ezek a rendezvények főként a nyári időszakban kerülnek megrendezésre, ezért a többi évszakra is hangsúlyt kellene helyezni. Ezen kívül kisebb, rendszeresen jelentkező programokkal, rendezvényekkel a helyben élők jobban megmozgathatóak, s színesedhet a hétköznapi szórakozás, monotóniája is általuk. Veszprém kulturális életének meghatározó eleme a zene, a város komoly zenei hagyományokkal rendelkezik, számos kórusa és több zenekara, magas szintű képzést nyújtó zeneiskolája is hírnevét öregbíti. A tehetséges diákok bemutatkozási lehetőségei azonban leginkább rendezvényekre korlátozódnak, emiatt több (kötetlen) programra és helyszínre volna szükség, ahol a város lakói és az ifjú zenészek együtt élvezhetnék a zene feltöltő élményét. Továbbá egészen fiatal korban elkezdhető volna a zenei tehetség felkutatása és fejlesztése, illetve az önkifejezés és kapcsolatteremtés készségének segítése a kisgyermek számára. Mindez hosszú távon befolyásolhatja a városi lét minőségét, kreatív, cselekvő megélését is.	- Erős veszprémi identitás és kötődés kialakítása a helyi örökség, hagyományok ápolásán és a kulturális kínálat erősítésén keresztül. - Aktív, innovatív együttműködő és befogadó közösségekből álló helyi társadalom megteremtése.	- interaktív előadások, beszélgetések szervezése („mindennapi tudomány”) - vizuális látásmód fejlesztése (interaktív játszótér/tér) - interaktív kiállítások szervezése - filmművészeti fesztivál rendezése („minden, ami filmkészítés”) - utcamozi létesítése - szabadtéri programok szervezése - aszfalttrajzverseny rendezése - hungarikumok bemutatása, több napos szabadtéri rendezvény keretében - városi rendezvényekhez/ eseményekhez kapcsolódó	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - Modern Városok program: zeneiskolai fejlesztés - TOP 6.1 Vár u. 10. kiállítótér kialakítása 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001 - Belvárosi rehabilitáció I. ütem KDOP-3.1.1/D-2010-0001	- fiatal felnőttek - családok - idősek - kulturális-művészeti közösségek - szülők - gyermekek (1-10 év) - általános- és középiskolások - pedagógusok - mentorok, művészek, tudósok	45.000 eFt	2018. 08-2022. 12.	ESZA

		Ezen túl más kulturális, tudományos területen is fontos a veszprémi tehetségek felkutatása, felkarolása, gondozása. A gyakori közös élmények összekovácsolják a közösséget, ezáltal pedig mindenki sokkal elfogadóbbá, szolidárisabbá válik. Az intézkedés erősíti a helyi identitást.		kitelepülés, azok színesítésére; különböző szervezetek megjelenésére lehetőség biztosítása (civil szervezet, egyetemisták, oktatók stb.) - városi rendezvényekhez/ eseményekhez kapcsolódóan tematikus játékterek létrehozása - városi közösségi tematikus rendezvények megszervezése - komplex (zene, mozgás, dráma, képi kifejezés stb.) személyiség-és közösségfejlesztő program megvalósítása - felmérések, tanulmányok készítése - képzési program lebonyolítása - tehetségek számára rendszeres megjelenési						
--	--	---	--	---	--	--	--	--	--	--

				lehetőség megteremtése - mentorálási program szervezése					
8.	Városi környezeti fenntarthatósá g érdekében megvalósítandó fejlesztések, környezettudat ossági programok, akciók	A klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira való reagálás ösztársadalmi érdek. Veszprémben – amely Klímasztár város - adott a talaja a szemléletformálásnak, erre építve komplex környezet-tudatossági program indítható. Ennek eredményeképp mérsékelhető a városlakók környezetterhelő életmódja, hosszútávon használható és fenntartható technikák válnak elsajátíthatóvá, és jóval egészségesebb környezet alakul ki, mely az egészségmegőrzésben is pozitív változást hoz. A közösen elért eredmények, lebonyolított akciók összekovácsolják a jelenleg izoláltan működő közösségeket, vagy újakat hoznak létre, egyúttal erősítik a helyi identitást, s fejlesztik a környezeti kultúrát. Az intézkedés a kitűzött célok infrastrukturális alapját is megteremti.	- Közösségi szemléletfor málás révén környezet- és egészségtud atossá váló helyi társadalom. - Aktív, innovatíván együttműkö dő és befogadó közösségek ből álló helyi társadalom megteremté se.	- környezettudatos szalmabála-házak építése, felszerelése - működésről szóló tájékoztató tábla elhelyezése - faültetés - biodiverzitást (zöldterületi gazdálkodást bemutató hely/terület kialakítása, növénykultúra telepítése lakossági bevonással - régi, környezettudatos technikák újratanítása a mindennapi életet szolgálva (pl. horgolás, kötés, barkácsolás – raklapból, festési technikák, balkon-fűszerkert készítés) - újrahasznosított anyagokból használati tárgyak	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - TOP-6.3. Zöld város kialakítása - TOP 6.5 Önkormányza tok energiahaték onyságának és a megújuló energiafelhas ználás arányának növelése - CLLD közösségfejles ztő „soft” programjai. 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez:	- családok - fiatal felnőttek - gyerekek - aktív idősek	12.500 eFt 45.000 eFt	2018. 08-2022. 12.	ERFA ESZA

				készítésének kialakítása - zöld emléktárgyak készítésének kialakítása - helyi tehetségek, kreatív személyek bemutatása - jó példák összegyűjtése (zöld cégek a városban) - szemléletformáló akciók, rendezvények szervezése, rendezése (pl: plakátverseny, fotópályázat, hulladéklerakó látogatása, szemléletformáló rendezvények, akciók stb.) - rendezvénysorozat lebonyolítása klímaváltozás várható hatásaira, fenntarthatóságra vonatkozóan						
9.	A családra, mint a társadalom alapegységére	A gyermeket nevelő család, mint a társadalom legkisebb és legmeghatározóbb rendszerének értéként történő kiemelése, óvása, támogatása össztársadalmi érdek. A családok közösséggé formálva képesek csak belső értékeiket	- Aktív, innovatívan együttműködő és befogadó	- játszóházi/teadélutáni programok, klubfoglalkozások szervezése	1.Kapcsolódás tervezett fejlesztéshez: - TOP 6.2 Családbarát	- családok - gyerekek - idősek	35.000 eFt	2018. 08-2022. 12..	ESZA	

	építő komplex programok	megmutatni, képviselni. A szülő/nagyszülő - gyermek közös játéktevékenységén keresztül jól támogatható a családi nevelés, egyúttal a család értékeinek óvása és tiszteletben tartása is megvalósítható (generációk közötti távolság csökkentése). Esetleges nevelési, gondozási hiányosságok, életvezetési problémák megoldásában, pótlásában segítségre van szükség, azt a jelenlegi intézményi forma nem tudja kielégíteni. Ehhez kötetlen, könnyen elérhető, rendszeres formában jelentkező foglalkozások biztosítására volna szükség.	közösségekből álló helyi társadalom megteremtése. - Közösségi szemléletformálás révén környezet- és egészségtudatossá váló helyi társadalom.	- találkozók szervezése hasonló élethelyzetben lévők számára (valamilyen érzékenység, allergia; magatartászavar stb.) - felkészítő csoportok megszervezése (iskola, pályaválasztás, születés, nyugdíj stb.) - praktikus/költséghatékonny háztartásvezetési (főzési) technikák bemutatására és elsajátítására foglalkozások szervezése, lebonyolítása - önkéntes program bonyolítása - családi rendezvények/napok megszervezése	fejlesztések: Aprófalvi bölcsőde kapacitásbővítő átalakítása/Egry úti óvoda újjáépítése/ Gyulafirátóti óvoda újjáépítése/ Bóbita Körzeti Óvoda felújítása/ Hársfa tagóvoda felújítása több helyszínen 2.Kapcsolódás megvalósult intézkedéshez: - AGÓRA Veszprém TIOP -1.2.1A-12/1-2013-0001 - Óvodafejlesztés, az óvodapedagógia strukturális feltételrendszerének továbbfejlesztése TIOP-					
--	--------------------------------	--	---	--	--	--	--	--	--	--

					3.1.11-12/2- 2012-0026 - Veszprémi Hóvirág és Napsugár Bölcsődék fejlesztése és kapacitásbőví tése KDOP 5.2.2/B-2f- 2009-0011				
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

6.2 Együttműködések

1. Specifikus cél / 2. Indoklás, alátámasztás

A HACS az együttműködések területén kettős céllal rendelkezik, melyek egymást kiegészítik, erősítik.

Az együttműködés egyik irányvonala a konzorciumban is szereplő civil szektoron belüli együttműködés kapcsolatrendszerének erősítése, ennek hiányát a helyzetfeltárás rögzítette, de a stratégiaalkotás folyamata során is érzékelhető volt, hogy mekkora szükség volna működőképes és hatékony civil fórumra/kerekasztalra. Megléte és működése nagyon jól szolgálná az élhető város elképzelést, az alulról jövő kezdeményezések becsatornázásával. Ágazatközi együttműködés városon belüli megteremtése ugyancsak terveink között szerepel, célszerű volna összekapcsolni az azonos tématerületen tevékenykedő szakembereket, akik együttműködésük által magas szintre emelhetnék a városban meglévő tudásbázis kihasználtságát.

Másik irányvonalként külső együttműködés megteremtése került meghatározásra. Ez esetben a másutt már meglévő, jól működő gyakorlatok megismerésére, és átültetésére helyeznénk a hangsúlyt. Itt a munkaszervezet szakmai tapasztalat-cseréjével is számolunk, hiszen a HKFS megvalósításának kulcsszereplője lesz, hatékonysága, megfelelő működése a siker egyik záloga. Továbbá bizonyos tématerületek vonatkozásában pedig közös akciókat, programokat szándékozunk megvalósítani.

2. Az együttműködés tervezett tématerületei

Három tématerület határozatható meg a HACS együttműködéseinek vonatkozásában:

1. Hálózatosodás elősegítése
2. Ágazatközi együttműködés generálása
3. Tapasztalat/tudáscsere megvalósítása
4. Közös programok szervezése

Utóbbi két terület esetében elsősorban az érzékenyítés, a mozgáskultúra fejlesztése, és a környezeti fenntarthatóság vonatkozásában tervezünk közös programok, akciók megvalósítását.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

1. HACS összetétele

A Veszprém az Élhető Város Helyi Közösség a 2016. május 9-én tartott első ülést követően 2016. május 24-én alakult meg konzorciumi formában, regisztrációs kérelmét az Irányító hatóság 2016. június 28-án elfogadta.

A helyi akciócsoport esetében érvényesül az alulról történő szerveződés, a tagsági nyitottság, melyet igazol az a tény, hogy a HACS kifejezetten nagy taglétszámmal (24 tag) alakult meg, a részvétel iránt ezt követően is tapasztalható volt érdeklődés. A szférák képviselője kiegyensúlyozott az alábbi arányok alapján:

- közsféra: 37,5 %,
- civil sféra: 33,33 %,
- vállalkozói sféra: 29,17 %.

Biztosított, hogy az egyes szférákba tartozó tagszervezetek képviselői nem jelennek meg más szférákba tartozó tagszervezet képviselőjében, érdekcsoportjában.

A megalakult helyi akciócsoport összetételét az alábbi táblázat tartalmazza:

Szféra	Szervezet	Képviselő	HACS-ban betöltött pozíció
közsféra	Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata (konzorcium-vezető)	Brányi Mária	konzorciumvezető, HACS elnök
közsféra	Agóra Veszprém Városi Művelődési Központ	Neveda Amália	
közsféra	Kabóca Bábszínház és Gyermekek Közművelődési Intézmény	Székely Andrea	
közsféra	Kittenberger Kálmán Nonprofit Kft.	Török László	
közsféra	Laczkó Dezső Múzeum	S. dr. Perémi Ágota	
közsféra	Pro Veszprém Nonprofit Kft.	Ferenczy Gábor Zoltán	munkaszervezet-vezető
közsféra	Veszprémi Családsegítő Gyermejjóléti Integrált Intézmény	Horváthné Kecskés Diána	
közsféra	Veszprémi Közüzeti Szolgáltató Zrt.	dr. Temesvári Balázs	
közsféra	Veszprémi Turisztikai Nonprofit Kft.	Bérczi Beáta	
civil	Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesület	Dr. Szalay Tímea	konzorcium vezetői tag/HACS elnökségi tag
civil	Életet Segítő Alapítvány	Dörnyeiné Barabás Éva	
civil	Gyulafirátótért Közhasznú Egyesület	Tóthné Martinkovics Erika	
civil	Kör Alapítvány	Mátyás Mónika	
civil	Kukkantó Baráti Kör Egyesület	Somody Zsuzsa	
civil	Mozgássérültek Aktív Egyesülete	Bakonyi Jánosné	
civil	Veszprémi Jeruzsálemhegyi Baráti Kör	Heiter Sándor	
civil	Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület	Varga Endre	
vállalkozói	Baumeister Kft.	Németh Károly	
vállalkozói	DC Capital Kft.	Kelemen Réka	
vállalkozói	Jógaterápia Kft.	Selmeci József Csongor	

vállalkozói	Kálomis Tanácsadó Koordináló és Szolgáltató Bt.	Trombitásné Hargitai Judit	
vállalkozói	Mozdulat és képzelet Kft.	Kőműves Tamás	konzorcium vezetői tag/HACS elnökségi tag
vállalkozói	Piki Kids Nonprofit Kft.	Glück Eszter	
vállalkozói	Veszprémi Ünnepi Játékok Közhasznú Nonprofit Kft.	Mészáros Zoltán	

2. / 3. HACS szervezeti felépítése, a szervezeti egységek feladat- és felelősségi köre

A HACS és szervezeti egységei működésének részletes szabályozására a támogató döntés meghozatalát követően Szervezeti és Működési Szabályzat és Ügyrend kerül kidolgozásra, mely részletesen szabályozza a működést, az eljárásrendeket, a hatás-, feladat- és felelősségi köröket, tartalmazza az alkalmazandó ügyiratmintákat.

A HACS szervezeti felépítése, valamint hatásköre irányelvi szinten a következőképpen foglalható össze.

Konzorcium

A Konzorcium a tagok összessége, melynek Közgyűlése rendelkezik a legfőbb döntéshozói jogosítványokkal. Valamennyi tagnak egy szavazata van mind a Konzorciumban, mind valamennyi szervezeti egységben, így biztosított, hogy egyetlen érdekcsoport (szféra) sem rendelkezik a döntéshozatalban abszolút többséggel, és a döntések érdekegyeztetéssel, érdemi megtárgyalást követően konszenzussal születnek meg.

A Konzorcium kizárólagos hatáskörébe tartozó feladat- és felelősségi körök:

- a HACS és valamennyi szervezeti egysége – jogi, pénzügyi, szakmai - működésének irányítása, szabályozása, módosítása és ellenőrzése
- a tagsággal és tisztségviselőkkel kapcsolatos személyi döntések meghozatala,
- a HKFS megvalósításának irányítása, szükség esetén módosított irányok kijelölése, módosítások elfogadása
- döntés a kiírásra kerülő helyi felhívásokról (jóváhagyásra IH felé felterjesztve)
- döntés a helyi felhívásokra érkezett pályázatok támogatásáról (jóváhagyásra IH felé felterjesztve)

Elnökség

A HACS operatív irányító és ügyvezető szervezeti egysége az Elnökség (Vezetőség).

Összetétel:

Konzorciumi megállapodás rögzíti a 3 fős elnökség tagjait, elnökét. Konzorciumi partnerek közül 1 fő civil szféra képviselője, 1 fő közsztvéra képviselője, 1 fő az üzleti szféra képviselője.

Feladat- és felelősségi körök

- konzorciumi ülések összehívása és levezetése, döntési javaslatok előterjesztése a Konzorcium hatáskörébe tartozó valamennyi ügyben, együttműködés biztosítása,
- konzorciumi döntések végrehajtásának irányítása, felügyelete, ellenőrzése
- HKFS megvalósulásának irányítása, nyomon követése, ellenőrzése és rendszeres értékelése, szükség esetén módosítási irányok kidolgozása és a Konzorcium felé döntési javaslat előterjesztése

Felhívás Előkészítő Munkacsoport (FEMCS)

A helyi felhívások szakmai tartalmának kidolgozásában résztvevő szakmai javaslattevő testület.

Összetétel:

A FEMCS-nek állandó tagja a munkaszervezet képviselője, állandó meghívottja az IH képviselője, eseti jelleggel egyéb szakértők vonhatók be. A tagok körét a HACS elnöksége határozza meg.

Feladat- és felelősségi körök

- a HKFS, valamint a működési kézikönyv és mellékletei alapján a helyi felhívások összeállítása: javaslattétel, véleményezés, minőségbiztosítás,
- helyi felhívások módosítása, szükség esetén.

Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

Összetétel

A HACS tagok képviselői köréből választott 5 tagú testület, melyből 2 fő a közszféra, 2 fő a civil sféra és 1 fő a vállalkozói sféra képviselői közül kerül megválasztásra. Mindhárom szférából 1-1 póttag kerül kiválasztásra, elsősorban összeférhetetlenség, illetve akadályoztatás esetére. A póttagok csak azonos szférába tartozó rendes tagot helyettesíthetnek. A HBB rendes és póttagjai, valamint az Elnökség tagjai között nincs átfedés.

Feladat- és felelősségi körök

- HKFS keretében támogatható pályázatok értékelése, bírálata.
- Támogatási döntés előkészítése, döntési javaslat meghozatala.

Munkacsoportok

Összetétel

- koordináló csoport
- környezeti munkacsoport
- társadalmi munkacsoport
- gazdaságfejlesztési munkacsoport

Feladat- és felelősségi körök

- HKFS tervezésében, megvalósításában való, csoportos formában történő részvétel.
- Véleményezés.

Munkaszervezet

A HACS a munkaszervezeti feladatok ellátására tagjai sorából választott nonprofit szervezetként működő partnert, a Pro Veszprém Nonprofit Kft-t.

A munkaszervezet vezetője a Pro Veszprém Nonprofit Kft. ügyvezetője.

Feladat- és felelősségi körök:

- Információ-szolgáltatás (beszámolók, jelentések), döntés-előkészítés, döntés-támogatás az Elnökség és a HACS döntései számára
- HACS és szervezeti egységei üléseinek, rendezvényeinek teljes körű előkészítése, dokumentálása, nyilvántartása, adminisztrációja.
- Helyi pályázati felhívások kidolgozása,
- Projekt életciklus menedzsment támogatás: információnyújtás, animációs, tanácsadási, projektgenerálási és projektfejlesztési támogatás pályázók számára, megvalósítással kapcsolatos információnyújtás és tanácsadás
- Pályázati menedzsment: beérkezett kérelmek kezelése, döntés előkészítési dokumentáció összeállítása a HBB számára
- Kapcsolattartás a konzorciumi tagokkal, az Irányító Hatósággal, a Közreműködő Szervezettel, együttműködő partnerekkel,
- Térségi együttműködések kezdeményezése, előkészítése, építése.

Munkaszervezet vezető

Feladat- és felelősségi körök

- Munkaszervezet tevékenységének irányítása.
- Döntés-előkészítésben való részvétel.
- Helyi pályázati rendszer működtetése.
- Beszámoló készítése a munkaszervezet tevékenységéről.
- Kapcsolattartás biztosítása.

4. Döntéshozatalai folyamatok bemutatása

A HKFS megvalósításával összefüggő valamennyi kérdésben a legfőbb döntéshozó szerv a Konzorcium Közgyűlése. A Konzorcium közgyűléseit az Elnökség javaslatára és összehívása alapján tartja, de legalább félévente. Az Elnökség félévente beszámolót készít a Konzorcium számára a HKFS megvalósításának előrehaladásáról, a fontosabb nehézségekről, megoldásukról és a tapasztalatok végrehajtásba való beépítéséről.

A Konzorcium számára a szervezeti működéssel, illetve a HKFS-sel kapcsolatos stratégiai jellegű döntési javaslatokat az Elnökség terjeszti elő, melyek előkészítésében a Munkaszervezet közreműködik.

A HKFS megvalósításával kapcsolatos operatív jellegű döntéseket az Elnökség hozza meg a Munkaszervezet által előkészített dokumentáció – monitoring és egyéb jelentések, beszámolók, javaslatok – alapján. Az Elnökség folyamatosan figyelemmel kíséri a HKFS operatív megvalósítását,

melynek tapasztalatait ülésein megvitatja és a szükséges iránymutatásokat megadja a Munkaszervezet felé.

A Helyi Bíráló Bizottság kompetenciájába tartozik a teljes és jogosult támogatási kérelmekkel kapcsolatos döntési javaslatok meghozatala. A támogatandó projektek listáját a HBB a Közgyűlés elé terjeszti, ahol a tagok – az esetlegesen érintett tag szavazásból való kizárásával – hozzák meg döntésüket, melyet jóváhagyásra az Irányító Hatósághoz terjesztenek fel.

A Munkaszervezet A HKFS megvalósítása során az ügymenet hatékonyságának biztosítása érdekében a folyamatjellegű kisebb jelentőségű kérdésekben jogosult dönteni.

A döntési szintek és az ezekhez kapcsolódó döntések körét részletesen a HACS és szervezeti egységei működését szabályozó dokumentumok fogják szabályozni.

5. Humán erőforrás HKFS megvalósítására

A munkaszervezeti feladatok ellátására a tagok soraiból választott nonprofit szervezet, a Pro Veszprém Nonprofit Kft. a 2007-13. közötti EU-s ciklusban városfejlesztési társaságként működött, melynek eredményeképpen a szervezet munkatársai nagy tapasztalattal rendelkeznek városfejlesztési integrált projektek megvalósításában. Ezek a projektek többek között közösségi terek fejlesztését célzó nagyméretű infrastrukturális projektelemeket, valamint kulturális és közösségfejlesztési jellegű, ESZA típusú projektelemeket is nagy számban (70 db) tartalmaztak.

A HKFS megvalósítására vonatkozó támogató döntést követően a Társaságnál kialakításra kerül a külön egységként működő Munkaszervezet, melyhez azonban a jelenlegi, részben más projekteken is érintett szakember-állományt bővítenünk kell.

Terveink szerint a HKFS-hez kapcsolódó feladatok ellátására a munkaszervezet-vezető irányítása mellett 2 fő teljes munkaidős projektmenedzser, 1 fő részmunkaidős projektasszisztens, valamint 1 fő részmunkaidős pénzügyi menedzser szükséges, melynek költségei az adminisztratív költségek közé betervezésre kerültek.

Egyes szakértői feladatok tekintetében a szakmai megfelelőség, hatékonyság érdekében külső szakértelem bevonása szükséges (pl. kommunikációs, animációs, közbeszerzési szakértelem).

6. Működés fizikai feltételei

A Pro Veszprém Nonprofit Kft. a HKFS megvalósítására biztosítja a megfelelő, jól megközelíthető és felszerelt irodát, melyben tárgyalásokra, workshopok tartására is lehetőség nyílik.

7. A működésre tervezett költségvetés

A HKFS végrehajtására tervezett költségvetés részletes bontását és indoklását az alábbi táblázat tartalmazza. A költségvetés figyelembe veszi az elszámolható költségekkel kapcsolatban megállapított korlátokat.

Elszámolható költség	Elszámolható összeg (Ft)	Indoklás
I. Projektelőkészítés költségei	889.000	
Közbeszerzés költsége	889.000	

közbeszerzési szakértő díja	889.000	Szükséges közbeszerzési eljárásoknál a közbeszerzési szakértő díja
II. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	34.786.062	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	10.795.000	Animációval kapcsolatos költségek (rendezvények, workshopok), együttműködések építésével kapcsolatos költségek (szakértői rendezvények, műhelymunkák, képzések), helyi felhívásokkal kapcsolatos szakértői támogatás, minőségbiztosítás, monitoring és értékelés szakértői közreműködés és támogatás). Szakmai tréning munkaszervezet számára, szakmai rendezvényeken való részvétel költsége.
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	1.524.000	Helyi támogatási kérelmek tartalmi értékelése külső szakértő igénybevételével.
Egyéb szakértői szolgáltatások költségei	1.270.000	HKFS átfogó és specifikus céljainak eléréséhez kapcsolódó időszaki és záró kutatások és tanulmányok költsége. Közvélemény kutatás, kérdőíves felmérések interjúk. Adatbázisok összeállítása. Továbbfejlesztés irányokkal kapcsolatos tanulmányok költsége.
Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei	13.335.000	Helyi felhívásokkal kapcsolatos marketing akciók. HKFS céljaival, beavatkozási irányjaival kapcsolatos széleskörű, a célcsoport számára specifikált tájékoztatás. A teljes megvalósítással kapcsolatos összefoglaló eredmény terjesztése.
Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	558.800	A KTK útmutató és Arculati kézikönyv szerinti kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségei.
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj	7.303.262	A munkaszervezet által működtetett HACS iroda bérleti díja.
III. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	62.065.000	

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás	4.625.000	HKFS készítése saját teljesítésben: bérköltség.
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás	56.775.000	1 fő munkaszervezet vezető, 2 fő teljes munkaidős projektmenedzser, 1 fő rész munkaidős szakmai asszisztens, 1 fő rész munkaidős pénzügyi menedzser 50 havi munkabére.
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség	665.000	Szakmai szolgáltatásokhoz, animációhoz, rendezvényekhez kapcsolódó utazási költség. Helyi, térségi és egyéb együttműködésekkel kapcsolatos utazási, kiküldetési költségek. Támogatott projektek megvalósulásának nyomán követéséhez kapcsolódó utazási költségek.
IV. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)	13.465.186	
Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)	991.075	HKFS készítés saját teljesítés: foglalkoztatást terhelő adók és járulékok.
Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)	12.474.111	1 fő munkaszervezet vezető, 2 fő teljes munkaidős projektmenedzser, 1 fő rész munkaidős szakmai asszisztens, 1 fő rész munkaidős pénzügyi menedzser 50 havi munkabérének közterhei.
V. Általános (rezsi) költség	1.122.680	
Általános (rezsi) költség	1.122.680	A munkaszervezet működésénél felmerült rezsiköltségek 1%-os korlát figyelembe vételével.
ÖSSZESEN	112.327.928	

6.4 Kommunikációs terv

1. Célcsoport meghatározása

A HKFS kommunikációjának középpontjában a város teljes lakossága áll, mivel a stratégia akcióterülete Veszprém közigazgatási területe; valamint mivel az esélyegyenlőség biztosítása érdekében minden városlakóhoz szándékozunk eljuttatni a stratégiával kapcsolatos információkat. Ugyanakkor a beazonosított szükségletek, és az annak nyomán megfogalmazott beavatkozási területek meghatározzák az elérni kívánt célcsoportok körét.

A HKFS megvalósítása során a családokat, a gyermekeket, iskoláskorúakat, fiatalokat, fiatal felnőtteket és az aktív idős korosztályt tervezzük elérni, megszólítani. A családok esetében elsősorban a konzorciumi tagként szereplő Veszprémi Családsegítő és Gyermekjóléti Integrált Intézmény együttműködésére támaszkodnánk; az iskolások vonatkozásában a veszprémi oktatási intézmények közvetítő szerepét hívnánk segítségül; a fiatalokat elsősorban a felsőoktatási intézményeken keresztül szólítanánk meg (a Veszprémi Universitas Alapítvány nyitott az együttműködésre), illetve a Veszprémi Ifjúsági Ház segítségére számítunk; míg az aktív idősök tekintetében a Veszprémi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete jelezte együttműködő szándékát. A HKFS elkészítéséhez szükséges felmérésben részt vevő civil szervezetek útján ugyancsak szélesíthetők a kommunikációs csatornák, melyre a korábban megvalósult együttműködések alapján számíthat a HACs.

2. Kommunikációs eszközök, tevékenységek bemutatása

A legszélesebb nyilvánosságot jelentő eszköz a már bevettnek számító helyi média használata; újság, képiújság, helyi tv és rádió is rendelkezésre áll Veszprémben. A HKFS elkészítése során is megtörtént az alkalmazásuk. Ezen kívül a lakosság egészének megszólítására szolgáló plakátok elhelyezését kívánjuk megvalósítani, kiegészítve ezt szórólapok, tájékoztató kiadványok háztartásokhoz, intézményekhez való eljuttatásával. Ebben konzorciumi partnereinkre számíthatunk. Lakossági fórumok szervezésével ugyancsak a város lakosságának széles körű tájékoztatását, illetve a projektbe való bekapcsolódását kívánjuk elérni.

Kommunikációnk egyik legfontosabb eleme a munkaszervezet saját honlapjának megteremtése és folyamatos működtetése lesz. Elképzeléseink szerint honlapunkon minden, a HKFS megvalósulásához szükséges naprakész adat és információ elérhető lesz. Itt kerülnek közzétételre a helyi felhívások, a HACs döntései, dokumentumai, illetve a különböző eseményeken készült fotók is. Jelenleg Veszprém város hivatalos honlapján keresztül bonyolódik a HACs kommunikációja.

Igazodva a napjainkban leghatékonyabb kommunikációs módszerekhez közösségi oldalakon is megjelenítjük a HKFS megvalósításával összefüggő lényeges információkat.

Természetesen a kötelező nyilvánosság biztosításáról a HACs a felhívás és vonatkozó szabályozás alapján a projekt megvalósítása során mindvégig gondoskodik.

3. HACs dokumentumaihoz való hozzáférés módjai

A HKFS vonatkozásában keletkezett dokumentumok hozzáféréséről a HACs a munkaszervezeten keresztül gondoskodik, amely szerepeltetni fogja azokat honlapján, valamint irodájában papír alapon is elérhetővé teszi. A munkaszervezet fogadó órákat fog biztosítani (ügyfélszolgálat) a HKFS megvalósítása érdekében, amely a teljes körű tájékoztatást jelenti, mind a lakosság, mind az együttműködő partnerek, mind a konzorciumi partnerek tekintetében.

4. Kommunikációs felelősségi körök

A HACs kommunikációjáról a HACs elnöksége gondoskodik, a munkaszervezeten keresztül.

Az egyes kommunikációs feladatok ellátásának felosztását a munkaszervezeten belül a munkaszervezet vezetője határozza meg, illetve amennyiben kommunikációval foglalkozó szakértő szervezet bevonása válik szükségessé, ő egyeztet a kommunikációs lépésekről.

5./6. HKFS kommunikációs tevékenységének ütemterve és pénzügyi terve

Feladatok	Megvalósítás tervezett időszaka	Költség
Kötelező nyilvánosság		
Kommunikációs terv elkészítése	2017. december	-
Nyomtatott tájékoztatók készítése (szórólap, plakát)	2018. február	30.000
Folyamatos tájékoztatás a projekt pénzügyi zárásáig	2018.február-2023 március között folyamatos	-
Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról	2018. február	-
Sajtómegjelenések összegyűjtése	2018. február – 2023 március között folyamatos	-
Lakossági fórumok szervezése	2018. február, 2020. június	20.000
Sajtónyilvános nyitórendezvény szervezése	2018. február	38.800
A beruházás helyszínén „C” típusú tábla elkészítése és elhelyezése	2018. február	10.000
Média-megjelenés vásárlása projekthez kapcsolódóan	2018. június	250.000
Kommunikációs célra alkalmas fotódokumentáció készítése	2018. február – 2023 március között folyamatos	50.000
Internetes honlap létrehozása és működtetése	2018. február	120.000
Sajtónyilvános zárórendezvény	2023 március .	40.000
Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése	2023 március	-
Térképtér feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal	2023 március	-
Összesen:		560.000
Marketingkommunikációs tevékenység		
Közösségi média alkalmazása	2018. február – 2023 március	-
Helyi felhívások megjelenésével kapcsolatos egyedi marketing akciók	2018. május – 2023 március	13.335.000
Együttműködésekkel kapcsolatos marketing akciók		
Sajtótájékoztatók a projekt előrehaladásáról	2018 – 2023 március	-
Összesen		13.335.000

6.5 Monitoring és értékelési terv

A HKFS jövőképeinek eléréséhez, az átfogó és specifikus célok teljesüléséhez elengedhetetlen egy megfelelő monitoring rendszer folyamatos működtetése. Ennek keretében elvégezzük:

- az egyes célokhoz és műveletekhez rendelt kvantitatív, SMART és QQTP elveknek megfelelő indikátorok teljesülésének rendszeres mérését,
- kvalitatív, szubjektív tapasztalatokat és visszajelzéseket gyűjtünk széles körben, de elsősorban az érintett célcsoportok körében.

Az objektív indikátorokkal összefüggésben mind a helyi felhívásokhoz, mind a kulcsprojekthez

kapcsolódóan indikátor definíciós adatlap készül, mely meghatározza az indikátorok definícióját, vonatkozási körét, mérésének és adatszolgáltatásának módját és gyakoriságát, a kapcsolódó fogalommagyarázatokat.

A Kedvezményezettek által vállalt indikátorok adatok pályázati értékelési szempontként jelennek meg, ezért az indikátorokkal kapcsolatos vállalások teljesítését külön kiemeljük a lehetséges pályázati kör tájékoztatása, felkészítése során.

1. Indikátor adatok forrása, a begyűjtés módja és gyakorisága

A célok meghatározásánál és a műveletek leírásánál megjelölt indikátorok forrását, a begyűjtés módját és gyakoriságát az alábbi táblázat foglalja össze.

azonosító	mutató	adatok forrása	adatgyűjtés gyakorisága
Programspecifikus eredmény indikátorok			
PR15	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján ¹²	program indulását megelőzően, közben és utána, évente minimum egyszer
PR16	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján ¹³	program indulását megelőzően, közben és utána, évente minimum egyszer
PR23	Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	Hiteles intézményi adatszolgáltatás alapján	évente
Output indikátorok			
CO38	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	Kedvezményezett dokumentumokkal alátámasztott adatszolgáltatása	évente
CO39	Városfejlesztés: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	Kedvezményezett dokumentumokkal alátámasztott adatszolgáltatása	évente
PO16	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosságszáma	Magyarország éves Helységnevkönyvei	évente
PO23	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	Kedvezményezetti, dokumentumokkal alátámasztott jelentések, munkaszervezeti adatok	évente

¹² Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, 269.o.; HFS Tervezési útmutató, 43.o.

¹³ Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, 269.o.; HFS Tervezési útmutató, 43.o.

	helyi értékekhez kapcsolódó programok, projektek, rendezvények, akciók száma	Kedvezményezett, dokumentumokkal alátámasztott jelentések, munkaszervezeti adatok	évente
	támogatott, közösségi célú projektet megvalósító helyi szervezetek száma	munkaszervezeti adatok	évente
	helyi támogatott programok, projektek résztvevőinek, látogatóinak száma	Kedvezményezett, dokumentumokkal alátámasztott adatszolgáltatás	évente
	környezeti szemléletformálási programok, rendezvények, akciók száma	Kedvezményezett, dokumentumokkal alátámasztott jelentések, munkaszervezeti adatok	évente
	környezeti szemléletformálási programokon, rendezvényeken, akciókban részt vevők száma	Kedvezményezett, dokumentumokkal alátámasztott adatszolgáltatás	évente
	egészségfejlesztési, egészségkultúrával kapcsolatos programok, rendezvények, akciók száma	Kedvezményezett, dokumentumokkal alátámasztott jelentések, munkaszervezeti adatok	évente
	egészségfejlesztési, egészségkultúrával kapcsolatos programokon, rendezvényeken, akciókban résztvevők száma	Kedvezményezett, dokumentumokkal alátámasztott adatszolgáltatás	évente

2. Monitoring adatok feldolgozása és a feldolgozásból származó információ visszacsatolása a HKFS megvalósításába

Az objektív, mért adatokat a munkaszervezet dolgozza fel, programonként és összesítve, folyamatosan frissítve vezeti. Az összesített adatokból a Munkaszervezet kimutatást készít táblázatosan és szövegesen és az Elnökség elé terjeszti.

A Munkaszervezet félévente felmérésekkel szubjektív adatokat, információkat is gyűjt, és ezek tapasztalatait is megfogalmazza a féléves monitoring előterjesztésben.

Az Elnökség értékeli a monitoring adatokat és szükség esetén operatív szintű döntéseket hoz a HKFS megvalósításával kapcsolatban.

Az Elnökség a féléves monitoring előterjesztéseket megtárgyalja és szükség esetén javaslatot fogalmaz meg a stratégia tartalmának, illetve a stratégia végrehajtásának módosítására, és javaslatát a HACS Közgyűlése elé terjeszti döntésre. A HACS a kimutatások alapján, a szakmai javaslatok figyelembe vételével elvégzi az értékelést és döntést hoz a HKFS tartalmával és/vagy megvalósítási módjával kapcsolatban. A módosítással összefüggésben a HACS egyeztetést kezdeményez a Munkaszervezet útján az Irányító Hatósággal a jóváhagyás érdekében.

A jóváhagyott változtatások alapján a Munkaszervezet szükség szerint módosítja a megvalósítási ütemtervet, módszertant.

3. A HACS saját teljesítménye értékelésének módszere és gyakorisága

A HACS tervezetten félévente fogja saját teljesítményét, azaz a HKFS megvalósítását értékelni az objektív és szubjektív monitoring adatok, illetve az ezen alapuló szakmai értékelések és javaslatok alapján.

Az értékelés szerepe kiemelkedően fontos a HKFS végrehajtásának, a célok elérésének szempontjából, ezért annak minden elemére kiterjed. A teljes körű és strukturált értékelés érdekében a HACS a HKFS megvalósításának megkezdését megelőzően megtárgyalja és elfogadja azt az értékelési módszertant és szempontrendszert, melynek alapján végzi el az értékelését. A módszertan kidolgozása a LEADER Eszköztár ajánlásán fog alapulni.

Az értékelés eredménye alapján a HACS döntést hoz a HKFS esetleges tartalmi és/vagy megvalósítási módosítása tárgyában.

4. A felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikálása és terjesztése

A HKFS-nek vagy végrehajtásának módosításáról a lakosságot, kiemelten a célcsoportokat ugyanolyan kommunikációs módszerrel tájékoztatjuk, amilyenek a HKFS megvalósításának megkezdésekor alkalmazásra kerültek. A Munkaszervezet CLLD honlapján és a Konzorciumvezető honlapján való közzétételen túl felhasználásra kerülnek az elektronikus és nyomtatott médiumfelületek, közösségi oldalak, direkt tájékoztatások, illetve tájékoztató fórum is megszervezésre kerül.

6.6 Horizontális célok

6.6. 1 Esélyegyenlőség

A hatályos törvénykezésnek megfelelően Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2013. június 27-én kelt, 194/2013. (VI.27.) sz. határozatával elfogadta Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját, amely 2015-ben felülvizsgálatra került.

Veszprém Megyei Jogú Város elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programja a mélyszegénységben élőket, a romákat, a nőket, a gyerekeket, az időseket és a fogyatékkal élőket jelöli meg, mint az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód megteremtésének célcsoportjait. Projektünk egyetlen eleme sem tesz különbséget társadalmi csoportok között, minden intézkedés nyitott és hozzáférhető a társadalom egészét tekintve.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program céljaiként megfogalmazott egyenlő bánásmód/esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, valamint a szegregációmentességet a HACS magára és együttműködő partnereire nézve kötelező érvényűnek tekinti a HKFS megvalósítása során. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésének részeként megfogalmazott intézkedések, javaslatok programunk (beavatkozási területek) részét képezik; úgy, mint a családok helyzetének segítése, az idősek bevonása az aktív közösségi életbe, a generációk közötti távolság csökkentése, szemléletformálás az egészséges életmód és a környezettudatosság vonatkozásában, különböző társadalmi csoportok irányába az érzékenyítés megteremtése, fogyatékkal élők integrációjának elősegítése, akadálymentesítés feltételeinek javítása. A HKFS-ben rögzített felhívásokra beérkező pályázatok megvalósulása útján a HACS közvetlenül szolgálja Veszprém esélyegyenlőségi helyzetének javulását.

6.6 2 Fenntarthatóság

A Veszprémben megvalósítani szándékozott HKFS célként azonosítja a környezeti szemléletváltozás elősegítését, valamint a jó minőségű városkörnyezet megteremtését. Ennek érdekében olyan pályázati felhívásokat kíván megjelentetni, melyek a környezettudatosságra szemléletformálást tartalmazó és szemléletváltást célzó akciók keretében, illetve a környezeti fenntarthatóságra fókuszálnak.

A HACS elképzelései szerint mintaprojektek megvalósulása történne, melyek segítségével a környezettudatos életmód és környezetbarát építkezés jól szemléltethető volna, a fejlesztések kialakítása lehetőség szerint a lakosság bevonásával zajlana, ami lehetővé teszi a mélyreható ismeretátadást, a helyi aktivitás és tudatosság növelését, mindegyik korosztály tekintetében. Mindezekon túl szemléletformáló akciók, rendezvények, előadássorozat szervezésével hívná fel a helyi társadalom figyelmét a klímaváltozás hatásaira, s annak kivédésére szolgáló lehetséges – lakossági - megoldásokra.

A HACS pályázati felhívások esetében kritériumként beépítette a környezettudatossági/védelmi szempontokat, csak olyan pályázatokat fog támogatni, melyek ezek figyelembevételével készültek. Ezen túlmenően munkaszervezetétől környezettudatos munkavégzést vár el, melynek nyomon követése az Elnökség feladata.

6.6 3 Hálózatosodás

A városban nem működik a civil szektoron belüli megfelelő, intézményesített együttműködés; nem épült ki a kapcsolattartás, egyeztetés rendszere. A korábbi, erre vonatkozó kezdeményezések forráshiány és inaktivitás miatt elhaltak. Szeretnénk ösztönözni a kialakítását, s nem csak a civil szektort érintően, hanem a vállalkozói szféra vonatkozásában is. A működőképes kapcsolatrendszer alapja az alulról jövő kezdeményezések becsatornázásának. A civil szektorban meglévő tudásbázisra sem tud építeni kellően a város, holott a fejlesztések és az innováció motorja lehetne. A tudáscsere, a közös programok és akciók pedig nem csak a fejlődést viszik előre, hanem a közösségépítő szereppel is bírnak. Mindennek érdekében az összes beavatkozás, majdan helyi felhívás esetében értékelési szempontként fontos szerepeltetni az együttműködések, illetve hálózatosodás generálását; értve ezalatt a partnerkapcsolatok kiépítését, az együttműködésben való tervezést, a konzorciumi pályázást és egyéb együttműködési formákat.

6.7 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

Mind a helyzetfeltárás, mind a swot-analízis megerősíti, hogy városunkban gyenge lábakon áll a szektorok közötti, illetve az azokon belüli együttműködés. Feltételezhető, hogy a CLLD pályázatban való részvétel iránti nagy érdeklődés is arra utal, hogy sokak szeretnék tudásukkal tevékenyen alakítani a város jövőjét, de nincsen a becsatornázásra bevált, mindenki által ismert és kedvelt forma.

Jelentős az igény a vállalkozói, az intézményi és a civil szféra részéről a problémák azonosítására, a véleményformálásra és a közös megoldás kialakítására. Emiatt **fontos szerepet szánunk stratégiánkban az együttműködés feltételeinek megteremtésére**. Intézményesíteni szeretnénk a különböző szereplők összekapcsolódását, hogy általa jobb minőségű városkörnyezetet hozzassunk létre, melynek fontos eleme, hogy a közös cél érdekében zökkenőmentesen együttműködhessenek a város meghatározó szervezetei, ugyanakkor bekapcsolódhasson a város lakossága is. Új minőség megteremtése a cél, melyet Veszprémben újszerűnek számító módon kívánunk elérni. Szándékaink szerint kiépítenénk a kapcsolattartás, együttműködés rendszerét, mely az eddigiekben aktivitás és forrás hiányában nem valósulhatott meg.

A hálózatosodás ösztönzését szolgálja az a több tématerületet is felölelő **adatbázis** elkészítése, melynek elérésére többek közt Veszprém város információs portáljához illeszkedő, tartalmával integritásban működő webes alkalmazást szándékozunk létrehozni, továbbá a helyi fejlesztéseket átfogóan és egységes szemlélettel bemutató kommunikációs, városimázs-erősítő platform kialakítása és működtetése. A korszerű információáramlás egyúttal elősegíti a tudáscserét is. Az együttműködés ösztönzésének egy másik eleme is helyet kapott stratégiánkban. Úgy véljük, hogy ha a majdani pályázati kiírásokban, helyi felhívásokban **kritériumként, vagy előnyként szerepeltetjük a konzorciumi formában – különös tekintettel a szférákon átnyúló konzorciumként - való pályázást**, az ugyancsak **generálja az együttműködést, és egyúttal erősíti a más szférákba tartozó szervezet működésével kapcsolatos tudást, mélyíti a szférák közötti bizalmat**. Ilyen megoldásra eddig csak részlegesen volt példa a városban.

Ugyancsak a pályázati kritériumok között szerepeltetjük azt az előírást, ha technikailag megoldható, hogy csak azt a pályázót részesítsenénk támogatásban, aki, vagy amely együttműködő partner **az infrastrukturális jellegű fejlesztéshez kapcsolódóan programot, akciót, rendezvényt (soft jellegű) stb. is megvalósít**. Az efféle fejlesztések eddig jellemzően elkülönültek a városban.

A stratégia beavatkozásainak támogatható tevékenységei között szereplő **védjegyrendszer** kialakításával Veszprémben még nem létező fejlesztési elem fog megvalósulni, amely a már sikeresen működő Éltető Balaton-felvidék márka területi folytatását is jelentheti, összekapcsolódhat a két, helyi termékekre alapuló projekt.

A **lakosság bevonását** meghatározó elemként kezeli a projekt. Követelménynek támasztjuk a helyi felhívások nyomán megvalósuló fejlesztések irányába a **helyi társadalom mérhető bevonását**. Tenni akaró, cselekvőképes közösség kialakítása a cél, melyben lehetőség szerint minél több demográfiai és egyéb csoport jelenik meg.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának tervezett ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen	%
1	Városrészi közösségi és kulturális terek infrastrukturális felújítása, átépítése, funkcióbővítése (ERFA)	0	0	52,6	26,3	8,8	87,672072	13,7
2	Közterületi közösségi tér kialakítása (ERFA)- KULCSPROJEKT	0	0	10	145	100	255	40
3	Helyi örökség, termékek, gasztronómiai és egyéb hagyományok bemutatása; helyi identitást erősítő tevékenységek, helyi büszkeség, közösséghez tartozás erősítése; városrészi és városrészek közötti közösségfejlesztés	0	0	46	31,5	10	87,5	13,7
4	Társadalmi érzékenyítés a fogyatékkal élők, a hátrányos helyzetű és más közösségek társadalmi integrációjának erősítése érdekében, infrastrukturális fejlesztések	0	0	3,5	3	11	17,5	2,7

5	Közösségi jellegű, közösségépítő, egészségfejlesztő-sportrendezvények és hozzájuk kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések	0	0	17	18	5	40	6,3
6	Helyi társadalmi, gazdasági információs szolgáltatás, adatbázis, online/webes elérhetőség kialakítása, fejlesztése; kapcsolódó képzések	0	0	0	2,5	10	12,5	2
7	Kulturális-művészeti kapacitások fejlesztése, közösségi kínálat bővítése	0	0	20	15	10	45	7
8	Városi környezeti fenntarthatóság érdekében megvalósítandó fejlesztések, környezettudatossági programok, akciók	0	0	13,5	15	29	57,5	9

9	A családra, mint a társadalom alapegységére építő komplex programok	0	0	10	10	15	35	5,5
	Összesen	0	0	172,6	266,3	198,8	637,67207	100

A HACS forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.								
A műveletek megnevezése	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Összesen
Összesen	9,8	24,3	26,1	26,0	10	11,127928	5	112,327928